

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDS DIREKTIV 2009/73/EF

2020/EØS/34/55

av 13. juli 2009

om felles regler for det indre marked for naturgass og om oppheving av direktiv 2003/55/EF(*)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 47 nr. 2 og artikkel 55 og 95,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Regionkomiteen⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Formålet med det indre marked for naturgass, som er blitt gradvis gjennomført i hele Fellesskapet siden 1999, er å skape faktiske valgmuligheter for alle forbrukere i Den europeiske union, enten de er privatpersoner eller virksomheter, nye forretningsmuligheter og økt handel over landegrensene, slik at det kan oppnås effektiviseringsgevinster, konkurransedyktige priser og høyere kvalitet på tjenestene, samt å bidra til forsynings-sikkerhet og bærekraftig utvikling.
- 2) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/55/EF av 26. juni 2003 om felles regler for det indre marked for naturgass⁽⁴⁾ har vært et viktig ledd i innføringen av et slikt indre marked for naturgass.
- 3) De friheter som traktaten garanterer unionsborgerne – blant annet fritt varebytte, fri etableringsadgang og fri tilgang til å yte tjenester – kan bare oppnås i et helt åpent marked der alle forbrukere fritt kan velge sine leverandører, og alle leverandører fritt kan levere til sine kunder.
- 4) På det nåværende tidspunkt er det imidlertid visse forhold som hindrer salg av gass på like vilkår og uten forskjellsbehandling eller ulemper i Fellesskapet. Framfor alt er ikke-diskriminerende nettilgang og et like effektivt myndighetstilsyn i alle medlemsstater ennå ikke på plass.

- 5) Kommisjonsmeldingen av 10. januar 2007 med tittelen «An Energy Policy for Europe» (en energipolitikk for Europa) understreket viktigheten av å gjennomføre det indre marked for naturgass og skape like vilkår for alle naturgassforetak i Fellesskapet. Kommisjonsmeldingene av 10. januar 2007 med titlene «Prospects for the internal gas and electricity market» (utsikter for det indre gass- og elektrisitetmarkedet) og «Inquiry pursuant to Article 17 of Regulation (EC) No 1/2003 into the European gas and electricity sectors (Final Report)» (undersøkelse av den europeiske gass- og elektrisitetssektoren i henhold til artikkel 17 i forordning (EF) nr. 1/2003) viste at dagens regler og tiltak ikke skaper de nødvendige rammer for å nå målet om et velfungerende indre marked.
- 6) Uten effektiv atskillelse av nettene fra produksjons- og forsyningsvirksomheten («effektiv atskillelse») er det fare for forskjellsbehandling, ikke bare med hensyn til driften av nettet, men også med hensyn til insentivene for vertikalt integrerte foretak til å investere tilstrekkelig i sine nett.
- 7) Reglene for rettslig og funksjonell atskillelse fastsatt i direktiv 2003/55/EF har imidlertid ikke ført til effektiv atskillelse av operatørene av transmisjonsnett. På sitt møte 8. og 9. mars 2007 oppfordret derfor Det europeiske råd Kommisjonen til å utarbeide forslag til regelverk for «effektiv atskillelse av forsynings- og produksjonsvirksomhet fra nettdrift».
- 8) Effektiv atskillelse kan bare sikres ved å fjerne insentivet for vertikalt integrerte foretak til å forskjellsbehandle konkurrenter med hensyn til nettilgang og investeringer. Eierskapsmessig atskillelse, som innebærer at netteieren utpekes som nettoperatør og er uavhengig av alle forsynings- og produksjonsinteresser, er utvilsomt en effektiv og stabil måte å løse den iboende interessekonflikten og sikre forsynings-sikkerhet på. Europaparlamentet viste derfor i sin resolusjon av 10. juli 2007 om utsiktene for det indre gass- og elektrisitetmarked⁽⁵⁾ til eierskapsmessig atskillelse på nettnivå som det mest effektive middelet til å fremme investeringer i infrastruktur på en ikke-diskriminerende måte og til å sikre rettferdig nettilgang for nye markedsdeltakere og innsyn i markedet. Medlemsstatene bør derfor i forbindelse med eierskapsmessig atskillelse forpliktes til å sikre at samme person eller personer ikke har rett til å utøve kontroll over et produksjons- eller forsyningsforetak og samtidig utøve kontroll eller noen rettighet over en operatør av transmisjonsnett eller over et transmisjonsnett. Omvendt bør kontroll over et

(*) Denne unionsrettsakten, kunngjort i EUT L 211 av 14.8.2009, s. 94, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 93/2017 av 5. mai 2017 om endring av EØS-avtalens vedlegg IV (Energi), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 11 av 7.2.2019, s. 53.

(1) EUT C 211, 19.8.2008, s. 23.

(2) EUT C 172 av 5.7.2008, s. 55.

(3) Europaparlamentsuttalelse av 9. juli 2008 (ennå ikke offentliggjort i EUT), Rådets felles holdning av 9. januar 2009 (EUT C 70 E av 24.3.2009, s. 37) og Europaparlamentets holdning av 22. april 2009 (ennå ikke offentliggjort i EUT). Rådsbeslutning av 25. juni 2009.

(4) EUT L 176 av 15.7.2003, s. 57.

(5) EUT C 175 E av 10.7.2008, s. 206.

transmisjonsnett eller en operatør av transmisjonsnett utelukke muligheten for å utøve kontroll eller noen rettighet over et produksjons- eller forsyningsforetak. Innenfor disse grensene bør et produksjons- eller forsyningsforetak ha mulighet til å eie en mindretallsandel i en operatør av transmisjonsnett eller i et transmisjonsnett.

9) Enhver ordning for atskillelse bør effektivt kunne løse eventuelle interessekonflikter mellom produsenter, leverandører og operatører av transmisjonsnett, for å stimulere til de nødvendige investeringene og sikre tilgang for nye markedsdeltakere i henhold til et oversiktlig og effektivt regelverk, og bør ikke føre til et regelverk som påfører de nasjonale reguleringsmyndighetene en altfor stor byrde.

10) Definisjonen av begrepet «kontroll» er hentet fra rådsforordning (EF) nr. 139/2004 av 20. januar 2004 om tilsyn med foretakssammenslutninger (EFs fusjonsforordning)⁽¹⁾.

11) Ettersom eierskapsmessig atskillelse i enkelte tilfeller krever at foretakene omstruktureres, bør medlemsstater som beslutter å gjennomføre eierskapsmessig atskillelse, gis ekstra tid til å anvende de relevante bestemmelsene. Med tanke på de vertikale forbindelsene mellom elektrisitets- og gasssektoren bør bestemmelsene om atskillelse gjelde for begge disse sektorene.

12) For å sikre at nettdriften er helt uavhengig av forsynings- og produksjonsinteressene i forbindelse med eierskapsmessig atskillelse, og for å hindre utveksling av fortrolige opplysninger, bør ikke samme person både sitte i styret til en operatør av transmisjonsnett eller et transmisjonsnett og i styret til et foretak som driver produksjons- eller forsyningsvirksomhet. Av samme grunn bør ikke samme person ha rett til å utpeke medlemmer av styret til en operatør av transmisjonsnett eller et transmisjonsnett og til å utøve kontroll eller rettigheter over et produksjons- eller forsyningsforetak.

13) Opprettelse av en nettoperatør eller transmisjonsoperatør som er uavhengig av forsynings- og produksjonsinteresser, bør gjøre det mulig for et vertikalt integrert foretak å beholde sitt eierskap til netteideler samtidig som det sikres en effektiv atskillelse av interesser,

forutsatt at en slik uavhengig nettoperatør eller transmisjonsoperatør ivaretar alle nettoperatørens oppgaver, og forutsatt at det finnes et detaljert regelverk og omfattende tilsynsordninger.

14) Dersom et foretak som per 3. september 2009 eier et transmisjonsnett, inngår i et vertikalt integrert foretak, bør medlemsstatene derfor gis valget mellom eierskapsmessig atskillelse og opprettelse av en nettoperatør eller transmisjonsoperatør som er uavhengig av forsynings- og produksjonsinteresser.

15) For fullt ut å beskytte interessene til aksjonærene i vertikalt integrerte foretak bør medlemsstatene kunne velge å gjennomføre eierskapsmessig atskillelse enten ved direkte avhending eller ved å dele opp det integrerte foretakets aksjer i aksjer i nettforetaket og aksjer i det gjenværende forsynings- og produksjonsforetaket, forutsatt at kravene som følger av den eierskapsmessig atskillelsen, oppfylles.

16) For å sikre at løsningene med en uavhengig nettoperatør eller en uavhengig transmisjonsoperatør skal være fullt ut effektive, bør det vedtas særskilte tilleggsregler. Reglene om uavhengige transmisjonsoperatører utgjør hensiktsmessige rammeregler for å sikre rettferdig konkurranse, tilstrekkelige investeringer, tilgang for nye markedsdeltakere og integrasjon av gassmarkedene. Effektiv atskillelse ved hjelp av bestemmelsene om uavhengige transmisjonsoperatører bør bygge dels på organisatoriske tiltak og tiltak knyttet til styringen av operatører av transmisjonsnett, og dels på tiltak knyttet til investering, tilkopling av ny produksjonskapasitet til nettet og markedsintegrasjon gjennom regionalt samarbeid. Transmisjonsoperatørens uavhengighet bør også sikres blant annet gjennom særskilte «nedkjølingsperioder» der det ikke utøves noen ledelsesfunksjon eller annen relevant virksomhet i det vertikalt integrerte foretaket som gir tilgang til de samme opplysningene som en ledelsesfunksjon kunne gitt tilgang til. Modellen med effektiv atskillelse ved hjelp av en uavhengig transmisjonsoperatør er i samsvar med kravene fastsatt av Det europeiske råd på dets møte 8. og 9. mars 2007.

17) For å styrke konkurransen på det indre marked for gass bør det være mulig for store forretningskunder å velge sine leverandører og å inngå avtaler med flere leverandører for å dekke sitt gassbehov. Slike kunder bør beskyttes mot enerettsbestemmelser som utelukker konkurrerende eller supplerende tilbud.

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

- 18) En medlemsstat har rett til å velge full eierskapsmessig atskillelse på sitt territorium. Dersom en medlemsstat har utøvd denne rettigheten, har et foretak ikke rett til å etablere en uavhengig nettoperatør eller en uavhengig transmisjonsoperatør. Et foretak som driver produksjons- eller forsyningsvirksomhet, kan dessuten verken direkte eller indirekte utøve kontroll eller noen rettighet over en operatør av transmisjonsnett fra en medlemsstat som har valgt full eierskapsmessig atskillelse.
- 19) Dette direktiv åpner for ulike former for markedsorganisering i det indre marked for naturgass. De tiltak som medlemsstatene kan treffe for å sikre like vilkår, bør være begrunnet i tvingende allmenne hensyn. Kommisjonen bør rådspørres om tiltakenes forenlighet med traktaten og fellesskapsretten.
- 20) Ved gjennomføringen av effektiv atskillelse bør prinsippet om ikke-diskriminering mellom offentlig og privat sektor overholdes. For dette formål bør ikke samme person, verken alene eller sammen med andre, i strid med reglene om eierskapsmessig atskillelse eller alternativet med en uavhengig nettoperatør, kunne utøve kontroll eller noen rettighet over sammensetningen av eller stemmegivningen eller beslutningene både i organene til operatørene av transmisjonsnett eller transmisjonsnettene og i organene til produksjons- eller forsyningsforetakene. Når det gjelder eierskapsmessig atskillelse og løsningen med en uavhengig nettoperatør, forutsatt at den aktuelle medlemsstaten kan dokumentere at kravet er oppfylt, bør to atskilte offentlige organer ha mulighet til å kontrollere produksjons- og forsyningsvirksomhet på den ene siden og transmisjonsvirksomhet på den andre.
- 21) Fullstendig atskillelse av nettvirksomheten fra forsynings- og produksjonsvirksomheten bør gjelde i hele Fellesskapet både for fellesskapsforetak og andre foretak. For å sikre at nettvirksomhet og forsynings- og produksjonsvirksomhet i hele Fellesskapet forblir uavhengige av hverandre, bør reguleringsmyndighetene ha myndighet til å nekte sertifisering av operatører av transmisjonsnett som ikke overholder reglene om atskillelse. For å sikre ensartet anvendelse av disse reglene i hele Fellesskapet bør reguleringsmyndighetene ta størst mulig hensyn til Kommisjonens uttalelse når de treffer beslutninger om sertifisering. For å sikre overholdelse av Fellesskapets internasjonale forpliktelser og solidaritet og energisikkerhet i Fellesskapet bør Kommisjonen dessuten ha rett til å avgi uttalelse om sertifisering av en transmisjonsnetteier eller -operatør som kontrolleres av en eller flere personer fra en eller flere tredjestater.
- 22) Sikker energiforsyning er vesentlig for offentlig sikkerhet og er derfor naturlig forbundet med et vel fungerende indre marked for gass og med integrasjonen av medlemsstatenes isolerte gassmarkeder. Gass kan bare framføres til unionsborgerne gjennom nettet. Vel fungerende åpne gassmarkeder, og særlig nettene og andre anlegg knyttet til gassforsyningen, spiller en avgjørende rolle for offentlig sikkerhet, en konkurranse-dyktig økonomi og unionsborgernes velferd. Personer fra tredjestater bør derfor bare tillates å kontrollere et transmisjonsnett eller en operatør av transmisjonsnett dersom de overholder kravene om effektiv atskillelse som gjelder innenfor Fellesskapet. Uten at det berører Fellesskapets internasjonale forpliktelser, anser Fellesskapet sektoren for gasstransmisjonsnett som svært viktig for Fellesskapet, og det er derfor nødvendig med ytterligere beskyttelsestiltak for å opprettholde en sikker energiforsyning til Fellesskapet og unngå eventuelle trusler mot offentlig orden og sikkerhet i Fellesskapet og mot unionsborgernes velferd. Med henblikk på sikker energiforsyning til Fellesskapet kreves det særlig en vurdering av nettdriftens uavhengighet, av Fellesskapets og den enkelte medlemsstats avhengighet av energiforsyning fra tredjestater og av hvordan både nasjonal og internasjonal handel med og investering i energi håndteres i en bestemt tredjestat. Forsyningsikkerheten bør derfor vurderes i lys av de faktiske omstendighetene i hvert enkelt tilfelle samt de rettighetene og forpliktelsene som følger av folkeretten, særlig de internasjonale avtalene mellom Fellesskapet og den berørte tredjestaten. Kommisjonen oppfordres til ved behov å legge fram anbefalinger om å framforhandle relevante avtaler med tredjestater for å sikre energiforsyningen til Fellesskapet eller å ta de nødvendige spørsmålene opp i andre forhandlinger med disse tredjestatene.
- 23) Det bør treffes ytterligere tiltak for å sikre oversiktlige og ikke-diskriminerende tariffene for tilgang til transport. Disse tariffene bør gjelde for alle brukere på ikke-diskriminerende grunnlag. Dersom lagringsanlegg, lagring i rørledning eller tilleggstjenester drives i et marked med tilstrekkelig konkurranse, kan det gis tilgang på grunnlag av oversiktlige og ikke-diskriminerende markedsbaserte ordninger.
- 24) Det er nødvendig å sikre at operatører av lagringsanlegg er uavhengige, for å forbedre tredjemanns tilgang til lagringsanlegg som er teknisk og/eller økonomisk nødvendige for å få effektiv tilgang til det nettet som brukes til å forsyne kundene. Lagringsanlegg bør derfor drives av rettslig atskilte enheter som har reell beslutningsmyndighet med hensyn til de eiendelene som er nødvendige for å drive, vedlikeholde og utvikle lagringsanlegget. Det er også nødvendig å øke innsynet

når det gjelder lagringskapasiteten som tilbys tredjemand, ved å forplikte medlemsstatene til å fastsette og offentliggjøre en ikke-diskriminerende, klar ramme for hvilket regelverk som gjelder for lagringsanlegg. Denne forpliktelsen bør ikke innebære et krav om at det treffes en ny beslutning om tilgangsordninger, men bør øke innsynet når det gjelder tilgangsordningene for lagring. Kravet om fortrolighet for forretningsmessig følsomme opplysninger er særlig viktig når det gjelder data av strategisk art, eller dersom et lagringsanlegg har bare én bruker.

- 25) Ikke-diskriminerende tilgang til distribusjonsnett er avgjørende for tilgangen til kunder på sluttbrukernivå. På distribusjonsnivå er det imidlertid mindre rom for forskjellsbehandling av tredjemand med hensyn til tilgang og investeringer enn på transmisjonsnivå, der belastningen av nettet og innflytelsen fra produksjonsinteresser generelt er større. I samsvar med direktiv 2003/55/EF ble dessuten rettslig og funksjonell atskillelse av operatører av distribusjonsnett obligatorisk først 1. juli 2007, og det gjenstår å evaluere virkningene av dette på det indre marked for naturgass. De nåværende reglene for rettslig og funksjonell atskillelse kan føre til effektiv atskillelse, forutsatt at de defineres klarere, gjennomføres korrekt og overvåkes nøye. For å sikre like vilkår på sluttbrukernivå bør derfor virksomheten til operatørene av distribusjonsnett overvåkes for å hindre at de utnytter sin vertikale integrasjon til å styrke sin konkurranseposisjon på markedet, særlig når det gjelder privatkunder og små forretningskunder.
- 26) Medlemsstatene bør treffe konkrete tiltak for å fremme økt bruk av biogass og gass fra biomasse, og produsentene av slik gass bør gis ikke-diskriminerende tilgang til nettet, forutsatt at slik tilgang til enhver tid er forenlig med de relevante tekniske forskrifter og sikkerhetsstandarder.
- 27) For å unngå å pålegge små operatører av distribusjonsnett en uforholdsmessig stor økonomisk og administrativ byrde bør medlemsstatene ved behov kunne unnta de berørte foretakene fra kravene om rettslig atskillelse når det gjelder distribusjon.
- 28) Dersom det benyttes et lukket distribusjonsnett for å sikre optimal effektivitet i en integrert energiforsyning som krever bestemte driftsstandarder, eller et lukket distribusjonsnett opprettholdes primært til bruk for eieren av systemet, bør det være mulig å fritta operatøren av distribusjonsnett for forpliktelser som ville utgjøre

en nødvendig administrativ byrde grunnet det særlige forholdet mellom operatøren av distribusjonsnett og brukerne av nettet. Industrielle eller kommersielle anlegg eller anlegg med felles tjenester, som jernbanestasjoner, flyplasser, sykehus, store campingplasser med integrerte anlegg eller kjemiske industrianlegg, kan ha lukkede distribusjonsnett, fordi virksomheten som drives i disse anleggene, er av spesiell karakter.

- 29) Direktiv 2003/55/EF innførte krav om at medlemsstatene skal utpeke reguleringsmyndigheter med særskilt kompetanse. Imidlertid viser erfaringene at reguleringsmyndighetene ofte hemmes av at reguleringsmyndighetene ikke er tilstrekkelig uavhengige av regjeringen og ikke har tilstrekkelig myndighet og handlefrihet. Derfor oppfordret Det europeiske råd på møtet 8. og 9. mars 2007 Europakommisjonen til å utarbeide forslag til regelverk som ville sikre ytterligere harmonisering av nasjonale energireguleringsmyndigheters myndighet og styrke deres uavhengighet. Det bør være mulig for disse nasjonale reguleringsmyndighetene å dekke både elektrisitets- og gassektoren.
- 30) For at det indre marked for naturgass skal virke etter hensikten, må energireguleringsmyndighetene kunne treffe beslutninger i alle relevante regulerings spørsmål og være fullstendig uavhengige av andre offentlige og private interesser. Dette utelukker verken domstolskontroll eller parlamentarisk tilsyn i samsvar med medlemsstatenes forfatning. Videre er den nasjonale lovgiverens godkjenning av reguleringsmyndighetens budsjett ikke til hinder for budsjettmessig selvstendighet. Bestemmelsene om reguleringsmyndighetens selvstendighet i gjennomføringen av det tildelte budsjettet bør gjennomføres innenfor de rammene som er fastsatt i nasjonal budsjettlovgivning og nasjonale budsjettregler. Det bør være mulig for medlemsstatene å ta behørig hensyn til tilgjengeligheten av menneskelige ressurser og størrelsen på styret, samtidig som de bidrar til at den nasjonale reguleringsmyndigheten er uavhengig av politiske og økonomiske interesser, gjennom en passende rotasjonsordning.
- 31) For å sikre effektiv markedstilgang for alle markedsdeltakere, også nye, er det nødvendig å innføre balanse mekanismer som er ikke-diskriminerende og gjenspeiler kostnadene. Dette bør oppnås ved å innføre oversiktlige markedsbaserte ordninger for forsyning og kjøp av gass som er nødvendige for å oppfylle kravene til balanse. Nasjonale reguleringsmyndigheter bør spille en aktiv rolle for å sikre at balansetariffene er ikke-diskriminerende og gjenspeiler kostnadene. Det bør samtidig gis egnede insentiver til å balansere produksjon og forbruk av gass og til ikke å sette nettet i fare.

- 32) Nasjonale reguleringsmyndigheter bør kunne fastsette eller godkjenne tariffier, eller metodene for beregning av dem, på bakgrunn av et forslag fra operatøren av transmisjonsnettet, distribusjonsnettet eller nettet for flytende naturgass (LNG), eller på bakgrunn av et forslag som disse operatørene og nettbrukerne er blitt enige om. Når de utfører disse oppgavene, bør de nasjonale reguleringsmyndighetene sikre at transmisjons- og distribusjonstariffene er ikke-diskriminerende og gjenspeiler kostnadene, samtidig som de tar hensyn til de langsiktige marginalkostnadene som kan spares ved hjelp av tiltak for å styre etterspørselen.
- 33) Energireguleringsmyndighetene bør ha myndighet til å treffe beslutninger som er bindende for naturgassforetak, og til å ilegge naturgassforetak som ikke oppfyller sine forpliktelser, sanksjoner som er virkningsfulle, står i forhold til overtredelsen og er avskrekkende, eller til å foreslå at en kompetent domstol ilegger dem slike sanksjoner. Energireguleringsmyndighetene bør også, uansett anvendelsen av konkurransereglene, gis myndighet til å treffe beslutninger om hensiktsmessige tiltak som sikrer kundene fordeler gjennom fremming av effektiv konkurranse, som er en forutsetning for et velfungerende indre marked for naturgass. Opprettelse av programmer for frigivelse av gass er ett av de mulige tiltakene som kan brukes for å fremme effektiv konkurranse og sikre et velfungerende marked. Energireguleringsmyndighetene bør også gis myndighet til å bidra til å sikre høy kvalitet på offentlige tjenester i samsvar med kravene til markedsåpning, beskytte sårbare kunder og sikre at tiltakene for forbrukervern er fullt ut effektive. Disse bestemmelsene bør verken berøre Kommissjonens myndighet til å anvende konkurransereglene, herunder til å undersøke foretaks-sammenslutninger som har en fellesskapsdimensjon, eller reglene på det indre marked, for eksempel fri bevegelighet for kapital. Det uavhengige organet som en part som er berørt av en nasjonal reguleringsmyndighets beslutning, har rett til å klage til, kan være en domstol eller en annen rettslig instans med myndighet til å gjennomføre domstolskontroll.
- 34) Enhver harmonisering av nasjonale reguleringsmyndigheters myndighet bør omfatte myndigheten til å gi naturgassforetak insentiver og til å ilegge dem sanksjoner som er virkningsfulle, står i forhold til overtredelsen og er avskrekkende, eller til å foreslå at en kompetent domstol ilegger dem slike sanksjoner. Dessuten bør reguleringsmyndighetene ha myndighet til å anmode om relevante opplysninger fra naturgassforetak, foreta passende og tilstrekkelige undersøkelser og løse tvister.
- 35) Det bør oppmuntres sterkt til investeringer i viktig ny infrastruktur, samtidig som det sikres et velfungerende indre marked for naturgass. For å forsterke den positive effekten av unntatte infrastrukturprosjekter på konkurransen og forsynings sikkerheten bør markedsinteressen i prosjektplanleggingsfasen undersøkes, og det bør innføres regler for flaskehalsbehandling. I tilfeller der infrastruktur strekker seg over mer enn én medlemsstats territorium, bør anmodningen om unntak som en siste utvei behandles av Byrådet for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter, som ble opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 713/2009 om opprettelse av et byrå for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter⁽¹⁾ («Byrådet»), for å ta bedre hensyn til unntakets konsekvenser på tvers av landegrensene og lette den administrative behandlingen av det. Med tanke på den ekstraordinære risikoen som er forbundet med gjennomføring av slike unntatte store infrastrukturprosjekter, bør det være mulig å gi foretak med forsynings- og produksjonsinteresser midlertidige og delvise unntak fra reglene om atskillelse for de aktuelle prosjektene. Muligheten for midlertidige unntak bør av hensyn til forsynings sikkerheten særlig gjelde for nye rørledninger innenfor Fellesskapet som transporterer gass fra tredjestater til Fellesskapet. Unntak gitt i henhold til direktiv 2003/55/EF fortsetter å gjelde fram til utløpsdatoen fastsatt i beslutningen om innvilging av unntak.
- 36) Det indre marked for naturgass lider under mangel på likviditet og innsyn, noe som hindrer effektiv ressursfordeling og begrenser mulighetene for risikostyring og nyetablering. Tilliten til markedet, dets likviditet og antallet markedsdeltakere må økes, og derfor er det nødvendig å styrke myndighetenes tilsyn med foretak som driver virksomhet innen gassforsyning. Slike krav bør ikke berøre eksisterende fellesskapsregler om finansmarkedene og bør være forenlige med disse. Reguleringsmyndighetene for energisektoren og for finansmarkedene må samarbeide for å gi hverandre mulighet til å få oversikt over de berørte markedene.
- 37) Naturgass importeres hovedsakelig, og i økende grad, til Fellesskapet fra tredjestater. Fellesskapsretten bør ta hensyn til særtrekkene ved naturgass, for eksempel visse strukturelle begrensninger som skyldes konsentrasjonen av leverandører, langtidskontrakter eller mangel på nedstrømslikviditet. Derfor er det behov for økt innsyn, også når det gjelder prisdannelse.
- 38) Før Kommissjonen vedtar retningslinjer der kravene til oppbevaring av opplysninger fastsettes nærmere, bør Byrådet og Komiteen av europeiske verdipapirtilsyn

⁽¹⁾ EUT L 211 av 14.8.2009, s. 1.

- («CESR»), opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning 2009/77/EF⁽¹⁾, rådføre seg med hverandre og gi Kommisjonen råd om hva de bør inneholde. Byrået og CESR bør også samarbeide om å undersøke nærmere og gi råd om hvorvidt transaksjoner i gassforsyningskontrakter og gassderivater bør omfattes av krav om innsyn før og/eller etter handelen, og i så fall hvilket innhold disse kravene bør ha.
- 39) Medlemsstatene eller, dersom en medlemsstat har fastsatt det, reguleringsmyndigheten bør oppmuntre til utvikling av avbrytbare forsyningskontrakter.
- 40) Av hensyn til forsynings sikkerheten bør balansen mellom tilbud og etterspørsel i hver enkelt medlemsstat overvåkes, og overvåkingen bør følges av en rapport om situasjonen på fellesskapsplan, idet det tas hensyn til overføringskapasiteten mellom områder. Slik overvåking bør foretas i tilstrekkelig god tid til at egnede tiltak kan iverksettes dersom forsynings sikkerheten er truet. Bygging og vedlikehold av den nødvendige nettinfrastrukturen, herunder overføringskapasitet, bør bidra til å sikre en stabil gassforsyning.
- 41) Medlemsstatene bør, samtidig som de tar hensyn til de nødvendige kvalitetskrav, sikre at det gis ikke-diskriminerende tilgang til å tilføre biogass og gass fra biomasse eller andre typer gass til gassnettet, forutsatt at slik tilgang er permanent forenlig med de relevante tekniske forskrifter og sikkerhetsstandarder. Disse forskriftene og standardene bør sikre at disse gassene teknisk sett og på en sikker måte kan innføres i og transporteres gjennom naturgassnettet, og bør også ta i betraktning deres kjemiske egenskaper.
- 42) Langsiktige kontrakter vil fortsatt representere en viktig del av gassforsyningen i medlemsstatene, og gassforsyningsforetak bør fortsatt kunne bruke slike kontrakter, forutsatt at de ikke er i strid med dette direktivs mål og er i samsvar med traktaten, herunder konkurransereglene. Det er derfor nødvendig at naturgassforetak tar hensyn til langsiktige kontrakter i sin planlegging av forsynings- og transportkapasitet.
- 43) For å sikre høy kvalitet på offentlige tjenester i Fellesskapet bør medlemsstatene regelmessig underrette Kommisjonen om alle tiltak de treffer for å nå dette direktivs mål. Kommisjonen bør regelmessig offentliggjøre en rapport med analyser av de tiltak som treffes på nasjonalt plan for å nå målene for offentlige tjenester, som sammenligner virkningene av tjenestene med sikte på å fremme anbefalinger om tiltak som bør treffes på nasjonalt plan for å oppnå høy kvalitet på offentlige tjenester. Medlemsstatene bør sikre at kundene, når de koples til gassnettet, blir underrettet om sin rett til å forsynes med naturgass av en bestemt kvalitet til en rimelig pris. Tiltak som treffes av medlemsstatene for å beskytte sluttkundene, kan være forskjellige alt etter om de er rettet mot privatkunder eller små og mellomstore bedrifter.
- 44) Oppfyllelsen av forpliktelsene til å yte offentlig tjeneste er et grunnleggende krav i dette direktiv, og det er viktig at direktivet angir felles minstestandarder som overholdes av alle medlemsstater, og som tar hensyn til målene for forbrukervern, forsynings sikkerhet, miljøvern og like konkurransevilkår i alle medlemsstater. Det er viktig at forpliktelsene til å yte offentlig tjeneste kan tolkes på nasjonalt plan, idet det tas hensyn til nasjonale forhold, og forutsatt at fellesskapsretten overholdes.
- 45) Tiltak medlemsstatene treffer for å nå målene om sosial og økonomisk utjevning, bør blant annet kunne omfatte relevante økonomiske insentiver, om nødvendig ved bruk av alle tilgjengelige midler på nasjonalt plan og fellesskapsplan. Slike midler bør kunne omfatte ansvarsordninger som sikrer de nødvendige investeringene.
- 46) I den grad de tiltak medlemsstatene treffer for å oppfylle sine forpliktelser til å yte offentlig tjeneste, utgjør statsstøtte i henhold til traktatens artikkel 87 nr. 1, har de i henhold til traktatens artikkel 88 nr. 3 plikt til å underrette Kommisjonen om disse.
- 47) Forpliktelsene til å yte offentlig tjeneste og de felles minstestandarder som følger av dem, må styrkes ytterligere for å sikre at alle forbrukere, særlig de sårbare, kan dra nytte av konkurransen og rettferdige priser. Forpliktelsene til å yte offentlig tjeneste bør fastsettes på nasjonalt plan og bør ta hensyn til nasjonale omstendigheter, men medlemsstatene bør likevel overholde fellesskapsretten. Unionsborgerne og, dersom medlemsstatene anser det som hensiktsmessig, små bedrifter, bør kunne nyte godt av forpliktelsene til å yte offentlig tjeneste, særlig når det gjelder forsynings sikkerhet og rimelige tariff. For å kunne forsyne kundene er det viktig å ha tilgang til objektive og oversiktlige forbruksdata. Forbrukerne bør altså ha tilgang til sine forbruksdata og tilhørende priser og tjenestekostnader, slik at de kan oppfordre konkurrenter til å gi et tilbud på grunnlag av disse opplysningene. Forbrukerne bør også ha rett til å få fullstendige opplysninger om sitt energiforbruk. Forhåndsinnbetalinger bør gjenspeile det sannsynlige forbruket av naturgass, og ulike betalingssystemer bør være ikke-diskriminerende. Dersom forbrukerne gis opplysninger om energikostnadene tilstrekkelig ofte, vil de oppmuntres til å spare energi, ettersom det vil gi kundene direkte tilbakemeldinger om virkningene av investeringer i energieffektivitet og av endret atferd.

(¹) EUT L 25 av 29.1.2009, s. 18.

- 48) Dette direktiv bør fokusere på forbrukernes interesser, og kvaliteten på tjenestene bør være en sentral del av naturgassforetakenes ansvar. Forbrukernes eksisterende rettigheter må styrkes og sikres og bør innebære økt innsyn. Forbrukervernet bør sikre at alle forbrukere innenfor Fellesskapet i vid forstand nyter godt av et konkurransebasert marked. Forbrukerrettighetene bør styrkes av medlemsstatene eller, når en medlemsstat har fastsatt dette, av reguleringsmyndighetene.
- 49) Forbrukerne bør få klare og forståelige opplysninger om sine rettigheter i forhold til energisektoren. Kommisjonen bør etter samråd med berørte parter, herunder medlemsstatene, nasjonale reguleringsmyndigheter, forbrukerorganisasjoner og naturgassforetak, fastsette en tilgjengelig, brukervennlig sjekkliste som gir energi- forbrukerne praktiske opplysninger om deres rettigheter. Denne sjekklisten bør stilles til rådighet for alle forbrukere og gjøres offentlig tilgjengelig.
- 50) Energifattigdom er et voksende problem i Fellesskapet. Medlemsstater som er berørt av dette, bør derfor, dersom de ennå ikke har gjort det, utarbeide nasjonale handlingsplaner eller andre hensiktsmessige rammer for å bekjempe energifattigdom, med sikte på å redusere antallet personer som befinner seg i en slik situasjon. Under alle omstendigheter bør medlemsstatene sikre nødvendig energiforsyning til sårbare kunder. For å oppnå dette kan det anvendes en integrert metode, for eksempel innenfor rammen av sosialpolitikken, og tiltakene kan være sosialpolitiske eller rette seg mot energieffektivisering i boliger. Dette direktiv bør som et minimum tillate en nasjonal politikk til fordel for sårbare kunder.
- 51) Effektive muligheter for tvisteløsning for alle forbrukere borger for et bedre forbrukervern. Medlemsstatene bør innføre framgangsmåter for en hurtig og effektiv behandling av klager.
- 52) Det bør være mulig å basere innføringen av intelligente målesystemer på en økonomisk vurdering. Dersom det av en slik vurdering skulle framgå at slike målesystemer er økonomisk fornuftige og kostnadseffektive bare for kunder med et visst gassforbruk, bør medlemsstatene kunne ta hensyn til dette når de tar i bruk intelligente målesystemer.
- 53) Markedsprisene bør gi de rette insentivene til utbygging av nettet.
- 54) Fremming av rettferdig konkurranse og lett tilgang for ulike leverandører bør være av største betydning for medlemsstatene, for at forbrukerne skal kunne dra full nytte av mulighetene ved et liberalisert indre marked for naturgass.
- 55) For å bidra til forsyningssikkerhet samtidig som det opprettholdes en solidarisk ånd mellom medlemsstatene, særlig i tilfelle en krise i energiforsyningen, er det viktig å fastsette en ramme for regionalt solidarisk samarbeid. Et slikt samarbeid kan, dersom medlemsstatene beslutter det, først og fremst bygge på markedsbaserte ordninger. Samarbeid for å fremme regional og bilateral solidaritet bør ikke pålegge markedsdeltakerne uforholdsmessig store byrder eller forskjellsbehandle dem.
- 56) Med sikte på å opprette et indre marked for naturgass bør medlemsstatene fremme integrasjonen av sine nasjonale markeder og samarbeidet mellom nettoperatører på fellesskapsplan og regionalt plan, og dette bør også omfatte de isolerte systemene som danner såkalte gassøyer, som fortsatt finnes i Fellesskapet.
- 57) Utvikling av et reelt indre marked for naturgass gjennom et sammenkoplett nett i hele Fellesskapet bør være et av de fremste målene for dette direktiv, og regulering av grensekryssende overføringsforbindelser og regionale markeder bør derfor være en av hovedoppgavene for reguleringsmyndighetene, i nært samarbeid med Byrådet dersom det er relevant.
- 58) Å sikre felles regler for et reelt indre marked og en god gassforsyning som er tilgjengelig for alle, bør også være et av de fremste målene for dette direktiv. For dette formål vil markedspriser uten vridning stimulere til grensekryssende overføringsforbindelser samtidig som de på lang sikt vil føre til pristilnærming.
- 59) Reguleringsmyndighetene bør også legge fram opplysninger om markedet for å gi Kommisjonen mulighet til å spille sin rolle som observatør og overvåker av det indre marked for naturgass og dets utvikling på kort, mellomlang og lang sikt, blant annet med hensyn til tilbud og etterspørsel, infrastruktur for transmisjon og distribusjon, kvalitet på tjenestene, handel over landegrensene, flaskehalshåndtering, investeringer, engros- og forbrukerpriser, markedslikviditet og miljø- og effektivitetsforbedringer. Nasjonale reguleringsmyndigheter bør underrette konkurransemyndighetene og Kommisjonen om de medlemsstatene der prisene hindrer konkurransen og et velfungerende marked.

- 60) Ettersom formålet med dette direktiv, som er å skape et fullt ut fungerende indre marked for naturgass, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå dette målet.
- 61) I henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 715/2009 av 13. juli 2009 om vilkår for tilgang til transmisjonsnett for naturgass⁽¹⁾ kan Kommisjonen vedta retningslinjer for å oppnå den nødvendige graden av harmonisering. Slike retningslinjer, som utgjør bindende gjennomføringstiltak, er, også når det gjelder visse bestemmelser i dette direktiv, et nyttig verktøy som kan tilpasses raskt der det måtte være nødvendig.
- 62) De tiltak som er nødvendige for gjennomføringen av dette direktiv, bør vedtas i samsvar med rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er gitt Kommisjonen⁽²⁾.
- 63) Kommisjonen bør særlig gis myndighet til å vedta retningslinjer for hvilken grad av harmonisering som minst kreves for å oppnå formålet med dette direktiv. Ettersom disse tiltakene er allmenne og har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv eller å utfylle det med nye ikke-grunnleggende bestemmelser, bør de vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomiteé med kontroll fastsatt i artikkel 5a i beslutning 1999/468/EF.
- 64) I samsvar med nr. 34 i den tverrinstitusjonelle avtalen om bedre regelverksutforming⁽³⁾ oppfordres medlemsstatene til, for eget formål og i Fellesskapets interesse, å utarbeide og offentliggjøre egne tabeller som så langt det er mulig viser sammenhengen mellom dette direktiv og innarbeidingstiltakene.
- 65) På grunn av omfanget av de endringene som gjøres i direktiv (EF) 2003/55/EF, bør de berørte bestemmelsene av klarhets- og rasjonaliseringshensyn omarbeides ved at de samles i én tekst i et nytt direktiv.
- 66) Dette direktiv er forenlig med de grunnleggende rettighetene og de prinsippene som er anerkjent særlig i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter.

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

KAPITTEL I

FORMÅL, VIRKEOMRÅDE OG DEFINISJONER

Artikkel 1

Formål og virkeområde

1. Dette direktiv fastsetter felles regler for transmisjon, distribusjon, forsyning og lagring av naturgass. Det fastsetter regler for naturgassektorens organisering og virkemåte og for tilgang til markedet, kriteriene og framgangsmåtene som skal anvendes ved tildeling av tillatelser til transmisjon, distribusjon, forsyning og lagring av naturgass, samt hvordan nettene skal drives.
2. De regler som fastsettes ved dette direktiv for naturgass, herunder LNG, skal også gjelde på en ikke-diskriminerende måte for biogass og gass fra biomasse, eller andre typer gass, forutsatt at slike gasser teknisk sett og på en sikker måte kan innføres i og transporteres gjennom naturgassnettet.

Artikkel 2

Definisjoner

I dette direktiv menes med

- 1) «naturgassforetak» enhver fysisk eller juridisk person som ivaretar minst én av følgende funksjoner: produksjon, transmisjon, distribusjon, forsyning, innkjøp eller lagring av naturgass, herunder LNG, og som har ansvar for de kommersielle og tekniske oppgavene og/eller vedlikeholdsoppgavene knyttet til disse funksjonene, men ikke sluttkunder,
- 2) «oppstrømsgassrørledningsnett» enhver gassrørledning eller ethvert gassrørledningsnett som drives og/eller opprettes innenfor rammen av et olje- eller gassproduksjonsprosjekt, eller som brukes for å overføre naturgass fra ett eller flere produksjonsanlegg av denne typen til et behandlingsanlegg, en behandlingsterminal eller en endelig ilandføringsterminal,
- 3) «transmisjon» transport av naturgass gjennom et nett som hovedsakelig består av høytrykksrørledninger, unntatt oppstrømsgassrørledningsnett og unntatt den del av høytrykksrørledningene som hovedsakelig brukes til lokal distribusjon av naturgass, med sikte på levering til kunder, men ikke forsyning,
- 4) «operatør av transmisjonsnett» en fysisk eller juridisk person som utfører transmisjon og har ansvar for driften, vedlikeholdet og, ved behov, utbyggingen av transmisjonsnettet i et gitt område samt eventuelle overføringsforbindelser til andre nett, samt for å sikre at nettet på lang sikt kan dekke en rimelig etterspørsel etter gasstransport,

⁽¹⁾ EUT L 211 av 14.8.2009, s. 36.

⁽²⁾ EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23.

⁽³⁾ EUT C 321 av 31.12.2003, s. 1.

- 5) «distribusjon» transport av naturgass gjennom lokale eller regionale gassrørledningsnett med sikte på levering til kunder, men ikke forsyning,
- 6) «operatør av distribusjonsnett» en fysisk eller juridisk person som utfører distribusjon og har ansvar for driften, vedlikeholdet og, ved behov, utbyggingen av distribusjonsnettet i et gitt område samt eventuelle overføringsforbindelser til andre nett, samt for å sikre at nettet på lang sikt kan dekke en rimelig etterspørsel etter gassdistribusjon,
- 7) «forsyning» salg, herunder videresalg, av naturgass, herunder LNG, til kunder,
- 8) «forsyningsforetak» enhver fysisk eller juridisk person som utfører forsyning,
- 9) «lagringsanlegg» et anlegg som brukes til lagring av naturgass, og som eies og/eller drives av et naturgassforetak, herunder den delen av et LNG-anlegg som brukes til lagring, men unntatt den delen som brukes til produksjonsvirksomhet, og unntatt anlegg som er forbeholdt operatører av transmisjonsnett når de utfører sine oppgaver,
- 10) «operatør av lagringsanlegg» en fysisk eller juridisk person som utfører lagring og har ansvar for driften av et lagringsanlegg,
- 11) «LNG-anlegg» en terminal som brukes til omdanning av naturgass til væske, eller import, lossing og regassifisering av LNG, herunder tilleggstjenester og midlertidig lagring som er nødvendig for regassifiseringen og påfølgende levering til transmisjonsnettet, men ikke noen del av en LNG-terminal som brukes til lagring,
- 12) «operatør av LNG-anlegg» en fysisk eller juridisk person som utfører omdanning av naturgass til væske, eller import, lossing og regassifisering av LNG, og som har ansvar for driften av et LNG-anlegg,
- 13) «nett» ethvert transmisjonsnett, distribusjonsnett, LNG-anlegg og/eller lagringsanlegg som eies og/eller drives av et naturgassforetak, herunder lagring i rørledning og foretakets anlegg for tilleggstjenester samt tilknyttede foretaks anlegg som er nødvendige for å gi tilgang til transmisjon, distribusjon og LNG,
- 14) «tilleggstjenester» alle tjenester som er nødvendige for tilgang til og drift av transmisjonsnett, distribusjonsnett, LNG-anlegg og/eller lagringsanlegg, herunder anlegg for lastbalansering, blanding og innføring av inerte gasser, men ikke anlegg som er forbeholdt operatører av transmisjonsnett når de utfører sine oppgaver,
- 15) «lagring i rørledning» lagring av gass ved kompresjon i gasstransmisjons- og gassdistribusjonsnett, men ikke anlegg som er forbeholdt operatører av transmisjonsnett når de utfører sine oppgaver,
- 16) «samkjøringsnett» en rekke nett som er koplet sammen,
- 17) «overføringsforbindelse» en transmisjonsledning som krysser en grense mellom medlemsstater og bare har som formål å kople sammen disse medlemsstatenes nasjonale transmisjonsnett,
- 18) «direkteledning» en naturgassrørledning som supplerer samkjøringsnettet,
- 19) «integrrert naturgassforetak» et vertikalt eller horisontalt integrert foretak,
- 20) «vertikalt integrert foretak» et naturgassforetak eller en gruppe av naturgassforetak der samme person eller personer direkte eller indirekte har rett til å utøve kontroll, og der foretaket eller foretaksgruppen utfører minst én av funksjonene transmisjon, distribusjon, LNG eller lagring samt minst én av funksjonene produksjon eller forsyning av naturgass,
- 21) «horisontalt integrert foretak» et foretak som utfører minst én av funksjonene produksjon, transmisjon, distribusjon, forsyning eller lagring av naturgass, og i tillegg en virksomhet som ikke omfatter gass,
- 22) «tilknyttet foretak» et tilknyttet foretak i henhold til artikkel 41 i sjuende rådsdirektiv 83/349/EØF av 13. juni 1983 med hjemmel i traktatens artikkel 44 nr. 2 bokstav g)⁽¹⁾ om konsoliderte regnskaper⁽²⁾, og/eller et assosiert foretak i henhold til artikkel 33 nr. 1 i nevnte direktiv og/eller et foretak som tilhører de samme aksjeeierne,
- 23) «nettbruker» enhver fysisk eller juridisk person som forsyner eller forsynes fra nettet,
- 24) «kunde» en grossist eller sluttkunde eller et naturgassforetak som kjøper naturgass,
- 25) «privatkunde» en kunde som kjøper naturgass til eget privatforbruk,
- 26) «forretningskunde» en kunde som kjøper naturgass som ikke er til eget privatforbruk,
- 27) «sluttkunde» en kunde som kjøper naturgass til eget bruk,
- 28) «berettiget kunde» en kunde som fritt kan velge gassleverandør i henhold til artikkel 37 i dette direktiv,

(¹) Tittelen på direktiv 83/349/EF er endret for å ta hensyn til omnummereringen av artiklene i traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap i samsvar med artikkel 12 i Amsterdamtraktaten; den opprinnelige henvisningen var til artikkel 54 nr. 3 bokstav g).

(²) EFT L 193 av 18.7.1983, s. 1.

- 29) «grossist» enhver fysisk eller juridisk person, unntatt operatører av transmisjonsnett og operatører av distribusjonsnett som kjøper naturgass med sikte på videresalg i eller utenfor det nettet personen er etablert i,
- 30) «langsigtig planlegging» planlegging på lang sikt av naturgassforetakenes forsynings- og transportkapasitet med sikte på å dekke nettets etterspørsel etter naturgass, spre kildene og sikre forsyninger til kundene,
- 31) «marked under oppbygging» en medlemsstat der den første kommersielle forsyningen i henhold til den første langsiktige kontrakten for forsyning av naturgass fant sted for mindre enn ti år siden,
- 32) «sikkerhet» både forsyningsikkerhet for naturgass og teknisk sikkerhet,
- 33) «ny infrastruktur» infrastruktur som ikke er ferdigstilt innen 4. august 2003,
- 34) «gassforsyningskontrakt» en kontrakt om forsyning av naturgass, men ikke et gassderivat,
- 35) «gassderivat» et finansielt instrument som angitt i nr. 5, 6 eller 7 i avsnitt C i vedlegg I til europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF av 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter⁽¹⁾, der nevnte instrument gjelder naturgass,
- 36) «kontroll» rettigheter, avtaler eller andre midler som enkeltvis eller sammen, de faktiske eller juridiske forhold tatt i betraktning, gir mulighet til å utøve en avgjørende innflytelse over et foretaks virksomhet, særlig
- a) eiendomsrett eller bruksrett til alle eller deler av et foretaks eiendeler,
- b) rettigheter eller avtaler som gir avgjørende innflytelse på et foretaks organer med hensyn til deres sammensetning, stemmegivning eller vedtak.

KAPITTEL II

ALMINNELIGE REGLER FOR ORGANISERING AV SEKTOREN

Artikkel 3

Forpliktelser til å yte offentlig tjeneste og forbrukervern

1. Med forbehold for nr. 2 skal medlemsstatene på grunnlag av sin institusjonelle organisering og under behørig hensyn til nærhetsprinsippet sikre at naturgassforetak drives i samsvar med prinsippene i dette direktiv, med sikte på å oppnå et konkurransebasert, sikkert og miljømessig bærekraftig marked for naturgass, og de skal ikke forskjellsbehandle disse foretakene med hensyn til deres rettigheter eller plikter.

2. Idet det fullt ut tas hensyn til traktatens bestemmelser, særlig artikkel 86, og av hensyn til allmenne økonomiske interesser kan medlemsstatene pålegge foretak i gasssektoren forpliktelser til å yte offentlig tjeneste som kan gjelde sikkerhet, herunder forsyningsikkerhet, regelmessighet, kvalitet på og pris for forsyninger, samt miljøvern, herunder energieffektivitet, energi fra fornybare kilder og klimabeskyttelse. Slike forpliktelser skal være klart definert, oversiktlige, ikke-diskriminerende og kontrollerbare og skal sikre naturgassforetak i Fellesskapet lik tilgang til nasjonale forbrukere. I forbindelse med forsyningsikkerhet og energieffektivitet gjennom styring av etterspørsel samt for å nå de miljømål og mål for energi fra fornybare kilder som er nevnt i dette nummer, kan medlemsstatene innføre langsiktig planlegging, idet det tas hensyn til muligheten for at tredjemann søker å få tilgang til nettet.

3. Medlemsstatene skal treffe egnede tiltak for å verne sluttbrukere og skal særlig sikre at det finnes egnede sikkerhets-tiltak for å verne sårbare kunder. I denne forbindelse skal hver medlemsstat definere begrepet sårbare kunder, som kan vise til energifattigdom og blant annet til forbudet mot å avbryte gassforsyningen til slike kunder i kritiske perioder. Medlemsstatene skal sikre at rettighetene og forpliktelsene knyttet til sårbare kunder overholdes. Særlig skal de treffe egnede tiltak for å verne sluttbrukere i fjerntliggende områder som er koplet til gassnettet. Medlemsstatene kan for dette formål utpeke en forsyningspliktig leverandør for kunder som er koplet til gassnettet. De skal sikre et høyt nivå for forbrukervern, særlig med hensyn til innsyn i kontraktsvilkår, allmenne opplysninger og tvisteløsningsordninger. Medlemsstatene skal sikre at berettigede kunder i praksis lett kan bytte leverandør. I det minste når det gjelder privatkunder, skal disse tiltakene omfatte tiltakene angitt i vedlegg I.

4. Medlemsstatene skal treffe egnede tiltak, for eksempel utarbeide nasjonale energihandlingsplaner, innføre trygdeytelser som sikrer nødvendig gassforsyning til sårbare kunder, eller yte støtte til energieffektivisering for å bekjempe energifattigdom der det påvises, herunder i forbindelse med tiltak mot fattigdom generelt. Slike tiltak skal ikke hindre effektiv åpning av markedet som fastsatt i artikkel 37 eller markedets funksjon, og dersom det er relevant, skal Kommisjonen underrettes om tiltakene i samsvar med nr. 11 i denne artikkel. En slik underretning skal ikke omfatte tiltak som er truffet innenfor den allmenne trygdeordningen.

5. Medlemsstatene skal sikre at alle kunder som er koplet til gassnettet, har rett til å få sin gass fra en leverandør, med forbehold for leverandørens samtykke, uavhengig av hvilken medlemsstat leverandøren er registrert i, så lenge leverandøren overholder gjeldende handels- og balanseringsregler, og med forbehold for kravene om forsyningsikkerhet. I denne forbindelse skal medlemsstatene treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at administrative framgangsmåter ikke utgjør en hindring for forsyningsforetak som allerede er registrert i en annen medlemsstat.

⁽¹⁾ EUT L 145 av 30.4.2004, s. 1.

6. Medlemsstatene skal sikre

- a) at dersom en kunde som overholder kontraktsvilkårene, ønsker å bytte leverandør, gjennomføres byttet av den eller de berørte operatørene innen tre uker, og
- b) at kundene har rett til å motta alle relevante forbruksdata.

Medlemsstatene skal sikre at kundene kan garanteres rettighetene omhandlet i første ledd bokstav a) og b) på en ikke-diskriminerende måte med hensyn til kostnader, arbeid og tid.

7. Medlemsstatene skal gjennomføre egnede tiltak for å nå målene om sosial og økonomisk utjevning og miljøvern, som kan omfatte midler for å motvirke klimaendringer, samt forsyningsikkerhet. Slike tiltak kan blant annet omfatte egnede økonomiske stimuleringstiltak, eventuelt ved bruk av alle tilgjengelige midler på nasjonalt plan og fellesskapsplan, til vedlikehold og bygging av den nødvendige nettinfrastrukturen, herunder overføringskapasitet.

8. For å fremme energieffektivisering skal medlemsstatene eller, dersom en medlemsstat har fastsatt dette, reguleringsmyndigheten sterkt anbefale at naturgassforetak optimerer bruken av gass, for eksempel ved å levere energistyringstjenester, utvikle nye metoder for prisfastsettelse eller eventuelt innføre intelligente målesystemer eller intelligente nett.

9. Medlemsstatene skal sørge for at det etableres felles kontaktpunkter der forbrukerne kan innhente alle nødvendige opplysninger om sine rettigheter, gjeldende lovgivning og muligheter for tvisteløsning i tilfelle av en tvist. Slike kontaktpunkter kan være en del av generelle forbrukerinformasjonspunkter.

Medlemsstatene skal sikre at det finnes en uavhengig ordning i form av et energiombud eller et forbrukerorgan for å sikre effektiv behandling av klager og utenrettslig tvisteløsning.

10. Medlemsstatene kan vedta ikke å anvende bestemmelsene i artikkel 4 på distribusjon, i den grad anvendelsen av dem juridisk eller faktisk ville hindre oppfyllelsen av de forpliktelser som naturgassforetakene er pålagt av hensyn til allmenne økonomiske interesser, og i den grad utviklingen av handelen ikke påvirkes i et omfang som strider mot Fellesskapets interesser. Fellesskapets interesser omfatter blant annet konkurranse med hensyn til berettigede kunder i samsvar med dette direktiv og traktatens artikkel 86.

11. Medlemsstatene skal, når dette direktiv er gjennomført, underrette Kommisjonen om alle tiltak som er truffet for å oppfylle forpliktelsene til å yte offentlig tjeneste, herunder forbruker- og miljøvern, og deres mulige virkning på nasjonal

og internasjonal konkurranse, uavhengig av om slike tiltak krever et unntak fra bestemmelsene i dette direktiv. De skal deretter hvert annet år underrette Kommisjonen om eventuelle endringer av slike tiltak, uavhengig av om de krever et unntak fra dette direktiv.

12. Kommisjonen skal i samråd med de berørte parter, herunder medlemsstatene, de nasjonale reguleringsmyndighetene, forbrukerorganisasjoner og naturgassforetak, utarbeide en klar og kortfattet sjekklister for energiforbrukere, med praktiske opplysninger om energiforbrukernes rettigheter. Medlemsstatene skal sikre at gassleverandørene og operatørene av distribusjonsnett, i samarbeid med reguleringsmyndigheten, tar de nødvendige skritt for at deres forbrukere skal få et eksemplar av sjekklister for energiforbrukere, og skal sørge for at den gjøres offentlig tilgjengelig.

Artikkel 4

Framgangsmåte for å gi tillatelse

1. Dersom det kreves tillatelse til bygging eller drift av naturgassanlegg (for eksempel lisens, bevilging, konsesjon, avtale eller godkjenning), skal medlemsstatene eller enhver vedkommende myndighet som de utpeker, gi tillatelse til å bygge og/eller drive slike anlegg, gassrørledninger og tilknyttet utstyr på medlemsstatenes territorium, i samsvar med nr. 2–4. Medlemsstatene eller enhver vedkommende myndighet som de utpeker, kan også på samme grunnlag gi tillatelse til forsyning av naturgass og tillatelse til grossister.

2. Dersom medlemsstatene har en tillatelsesordning, skal de fastsette kriterier som er objektive og ikke-diskriminerende, som skal oppfylles av foretak som søker om tillatelse til å bygge og/eller drive naturgassanlegg eller tillatelse til å levere naturgass. De ikke-diskriminerende kriteriene og framgangsmåtene for tildeling av tillatelser skal offentliggjøres. Medlemsstatene skal sikre at framgangsmåtene for tildeling av tillatelse for anlegg, rørledninger og tilhørende utstyr tar hensyn til prosjektets betydning for det indre marked for naturgass, dersom det er relevant.

3. Medlemsstatene skal sørge for at begrunnelsen for et avslag på en søknad om tillatelse er objektiv og ikke-diskriminerende, og at den oversendes søkeren. Begrunnelsen for avslaget skal oversendes Kommisjonen til underretning. Medlemsstatene skal utarbeide en framgangsmåte som gir søkeren mulighet til å klage på et slikt avslag.

4. Med sikte på utvikling av områder som nylig har fått gassforsyning, og effektiv drift i alminnelighet, kan medlemsstatene, med forbehold for artikkel 38, avslå å gi ny tillatelse til bygging og drift av distribusjonsnett via gassrørledninger i et bestemt område, når det allerede er opprettet eller planlagt å opprette slike nett i dette området, og dersom den eksisterende eller planlagte kapasiteten ikke er sprengt.

Artikkel 5

Overvåking av forsyningssikkerhet

Medlemsstatene skal sørge for at forsyningssikkerheten overvåkes. Når medlemsstatene anser det som hensiktsmessig, kan de delegerer denne oppgaven til reguleringsmyndighetene nevnt i artikkel 39 nr. 1. Denne overvåkingen skal særlig omfatte balansen mellom tilbud og etterspørsel i det nasjonale markedet, forventet framtidig etterspørsel og tilgjengelige forsyninger, ytterligere kapasitet under planlegging eller bygging, nettens kvalitets- og vedlikeholdsnivå samt tiltak for å dekke perioder med uvanlig stor etterspørsel og håndtere bortfall av forsyninger fra en eller flere leverandører. Vedkommende myndigheter skal innen 31. juli hvert år offentliggjøre en rapport som viser resultatene av overvåkingen av disse forholdene, samt eventuelle tiltak som er truffet eller planlagt i den forbindelse, og skal umiddelbart oversende denne rapporten til Kommissjonen.

Artikkel 6

Regional solidaritet

1. For å sikre forsyningssikkerheten på det indre marked for naturgass skal medlemsstatene samarbeide for å fremme regional og bilateral solidaritet.
2. Et slikt samarbeid skal omfatte situasjoner som på kort sikt fører til eller sannsynligvis vil føre til et alvorlig avbrudd i forsyningen som påvirker en medlemsstat. Det skal omfatte
 - a) samordning av nasjonale nødtiltak omhandlet i artikkel 8 i rådsdirektiv 2004/67/EF av 26. april 2004 om tiltak for å opprettholde forsyningssikkerheten for naturgass⁽¹⁾,
 - b) identifikasjon og ved behov utvikling eller oppgradering av overføringsforbindelser for elektrisk kraft og naturgass, og
 - c) vilkår og praktiske metoder for gjensidig bistand.
3. Kommissjonen og de andre medlemsstatene skal holdes underrettet om slikt samarbeid.
4. Kommissjonen kan vedta retningslinjer for regionalt samarbeid i en solidarisk ånd. Disse tiltakene, som har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å utfylle det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomiteé med kontroll nevnt i artikkel 51 nr. 3.

Artikkel 7

Fremming av regionalt samarbeid

1. Medlemsstatene og reguleringsmyndighetene skal samarbeide med sikte på å integrere sine nasjonale markeder på ett eller flere regionale nivåer som et første skritt mot opprettelsen av et fullt liberalisert indre marked. Særlig skal

reguleringsmyndighetene, dersom medlemsstatene har fastsatt dette, eller medlemsstatene fremme og lette regionalt samarbeid mellom operatører av transmisjonsnett, herunder om grensekryssende forhold, med sikte på å skape et konkurransebasert indre marked for naturgass, oppnå ensartede rettslige, administrative og tekniske rammer og lette integrasjon av de isolerte systemene som danner såkalte gassøyer, som fortsatt finnes i Fellesskapet. Dette regionale samarbeidet skal omfatte samarbeid i geografiske områder som er fastsatt i samsvar med artikkel 12 nr. 3 i forordning (EF) nr. 715/2009. Samarbeidet kan omfatte andre geografiske områder.

2. Byrådet skal samarbeide med nasjonale reguleringsmyndigheter og operatører av transmisjonsnett for å sikre at de ulike regionenes rammeregler er forenlige med målet om å skape et konkurransebasert indre marked for naturgass. I tilfeller der Byrådet anser at det er behov for bindende regler for et slikt samarbeid, skal det komme med hensiktsmessige anbefalinger.

3. Medlemsstatene skal ved gjennomføringen av dette direktiv sikre at operatører av transmisjonsnett har ett eller flere integrerte nett på regionalt plan som omfatter to eller flere medlemsstater, med tanke på kapasitetstildeling og kontroll av nettets sikkerhet.

4. Dersom vertikalt integrerte operatører av transmisjonsnett deltar i et fellesforetak opprettet med sikte på å gjennomføre slikt samarbeid, skal fellesforetaket opprette og gjennomføre et samsvarsprogram som fastsetter tiltakene som skal treffes for å sikre at diskriminerende og konkurransebegrensende atferd utelukkes. Dette samsvarsprogrammet skal fastsette hvilke spesifikke forpliktelser de ansatte har med henblikk på å nå målet om å utelukke diskriminerende og konkurransebegrensende atferd. Det skal godkjennes av Byrådet. Overholdelsen av programmet skal uavhengig overvåkes av de samsvarsansvarlige hos de vertikalt integrerte operatørene av transmisjonsnett.

Artikkel 8

Tekniske forskrifter

Reguleringsmyndighetene, dersom medlemsstatene har fastsatt dette, eller medlemsstatene skal sørge for at det utarbeides og offentliggjøres tekniske sikkerhetskriterier og tekniske forskrifter med tekniske minstekrav til konstruksjon og drift når det gjelder tilkopling til nettet av LNG-anlegg, lagringsanlegg, andre transmisjons- eller distribusjonsnett og direkteledninger. Disse tekniske forskriftene skal sikre samvirkingsevnen mellom nettene og være objektive og ikke-diskriminerende. Byrådet kan ved behov utarbeide hensiktsmessige anbefalinger med sikte på å oppnå samsvar med forskriftene. Forskriftene skal meddeles Kommissjonen i samsvar med artikkel 8 i europaparlaments- og rådsdirektiv 98/34/EF av 22. juni 1998 om en informasjonsprosedyre for standarder og tekniske forskrifter samt regler for informasjonssamfunnstjenester⁽²⁾.

⁽¹⁾ EUT L 127 av 29.4.2004, s. 92.

⁽²⁾ EFT L 204 av 21.7.1998, s. 37.

KAPITTEL III

TRANSMISJON, LAGRING OG LNG

Artikkel 9

Rettslig atskillelse av transmisjonsnett og operatører av transmisjonsnett

1. Medlemsstatene skal sikre at, fra og med 3. mars 2012,
 - a) hvert foretak som eier et transmisjonsnett, opptrer som operatør av transmisjonsnett,
 - b) samme person eller personer ikke har rett til
 - i) direkte eller indirekte å utøve kontroll over et foretak som utøver produksjons- eller forsyningsvirksomhet, og til direkte eller indirekte å utøve kontroll eller noen rettighet over en operatør av transmisjonsnett eller over et transmisjonsnett, eller
 - ii) direkte eller indirekte å utøve kontroll over en operatør av transmisjonsnett eller over et transmisjonsnett, og til direkte eller indirekte å utøve kontroll eller noen rettighet over et foretak som utøver produksjons- eller forsyningsvirksomhet,
 - c) samme person eller personer ikke har rett til å utpeke medlemmer av kontrollorganet, styret eller organer som representerer foretaket juridisk, for en operatør av transmisjonsnett eller et transmisjonsnett, og til direkte eller indirekte å utøve kontroll eller noen rettighet over et foretak som utøver produksjons- eller forsyningsvirksomhet, og
 - d) samme person ikke har rett til å være medlem av kontrollorganet, styret eller organer som representerer foretaket juridisk, for både et foretak som utøver produksjons- eller forsyningsvirksomhet, og for en operatør av transmisjonsnett eller et transmisjonsnett.
2. Rettighetene nevnt i nr. 1 bokstav b) og c) skal særlig omfatte
 - a) retten til å utøve stemmeretter,
 - b) retten til å utpeke medlemmer av kontrollorganet, styret eller organer som representerer foretaket juridisk, eller
 - c) retten til å ha aksjemajoriteten.

3. I nr. 1 bokstav b) skal begrepet «foretak som utøver produksjons- eller forsyningsvirksomhet» omfatte det tilsvarende begrepet i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/72/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre marked for elektrisk kraft⁽¹⁾, og begrepene «operatør av transmisjonsnett» og «transmisjonsnett» skal omfatte de tilsvarende begrepene i nevnte direktiv.

4. Medlemsstatene kan gjøre unntak fra nr. 1 bokstav b) og c) inntil 3. mars 2013, forutsatt at operatørene av transmisjonsnett ikke er del av et vertikalt integrert foretak.

5. Forpliktelsen fastsatt i nr. 1 bokstav a) skal anses for oppfylt dersom to eller flere foretak som eier transmisjonsnett, har opprettet et fellesforetak som fungerer som operatør av de berørte transmisjonsnettene i to eller flere medlemsstater. Ikke noe annet foretak kan være del av fellesforetaket med mindre det er godkjent i henhold til artikkel 14 som en uavhengig nettoperatør eller som en uavhengig transmisjonsoperatør i henhold til kapittel IV.

6. Dersom personen nevnt i nr. 1 bokstav b), c) og d) er identisk med medlemsstaten eller et annet offentlig organ, skal to separate offentlige organer som utøver kontroll over en operatør av transmisjonsnett eller over et transmisjonsnett på den ene siden, og over et foretak som utøver produksjons- eller forsyningsvirksomhet på den andre, ved gjennomføringen av denne artikkel ikke anses for å være samme person eller personer.

7. Medlemsstatene skal sikre at verken forretningsmessig følsomme opplysninger nevnt i artikkel 16 som innehas av en operatør av transmisjonsnett som har vært del av et vertikalt integrert foretak, eller ansatte hos en slik operatør av transmisjonsnett, overføres til foretak som utøver produksjons- eller forsyningsvirksomhet.

8. Dersom transmisjonsnettets per 3. september 2009 tilhører et vertikalt integrert foretak, kan en medlemsstat beslutte ikke å anvende nr. 1.

I et slikt tilfelle skal den berørte medlemsstat enten

- a) utpeke en uavhengig nettoperatør i samsvar med artikkel 14, eller
- b) overholde bestemmelsene i kapittel IV.

9. Dersom transmisjonsnettets per 3. september 2009 tilhører et vertikalt integrert foretak og det finnes ordninger som sikrer operatøren av transmisjonsnettets uavhengighet mer effektivt enn bestemmelsene i kapittel IV, kan en medlemsstat beslutte ikke å anvende nr. 1.

⁽¹⁾ EUT L 211 av 14.8.2009, s. 55.

10. Før et foretak godkjennes og utpekes som operatør av transmisjonsnett i henhold til nr. 9, skal det sertifiseres i samsvar med framgangsmåtene fastsatt i artikkel 10 nr. 4, 5 og 6 i dette direktiv og artikkel 3 i forordning (EF) nr. 715/2009, som fastsetter at Kommisjonen skal kontrollere at den aktuelle ordningen klart sikrer operatøren av transmisjonsnettet uavhengighet mer effektivt enn bestemmelsene i kapittel IV.

11. Vertikalt integrerte foretak som eier et transmisjonsnett, skal ikke under noen omstendighet hindres i å treffe tiltak for å overholde nr. 1.

12. Foretak som utøver produksjons- eller forsyningsvirksomhet, skal ikke under noen omstendighet direkte eller indirekte kunne ta kontroll over eller utøve noen rettighet over rettslig atskilte operatører av transmisjonsnett i medlemsstater som anvender nr. 1.

Artikkel 10

Utpeking og sertifisering av operatører av transmisjonsnett

1. Før et foretak kan godkjennes og utpekes som operatør av transmisjonsnett, skal det sertifiseres i samsvar med framgangsmåten fastsatt i nr. 4, 5 og 6 i denne artikkel og artikkel 3 i forordning (EF) nr. 715/2009.

2. Foretak som eier et transmisjonsnett, og som er blitt sertifisert i samsvar med sertifiseringsprosedyren av den nasjonale reguleringsmyndigheten fordi de oppfyller kravene i artikkel 9, skal godkjennes og utpekes av medlemsstatene som operatører av transmisjonsnett. Utpekingen av operatører av transmisjonsnett skal meddeles Kommisjonen og offentliggjøres i *Den europeiske unions tidende*.

3. Operatører av transmisjonsnett skal underrette reguleringsmyndigheten om eventuelle planlagte transaksjoner som kan komme til å kreve en ny vurdering av hvorvidt de oppfyller kravene i artikkel 9.

4. Reguleringsmyndighetene skal kontrollere at operatørene av transmisjonsnett til enhver tid oppfyller kravene i artikkel 9. For å sikre slik oppfyllelse skal de innlede en sertifiseringsprosedyre

- a) når de mottar underretning fra operatøren av transmisjonsnettet i samsvar med nr. 3,
- b) av eget tiltak når de får kjennskap til en planlagt endring i rettigheter eller innflytelse over eiere eller operatører av transmisjonsnett som kan føre til overtredelse av artikkel 9, eller når de har grunn til å tro at slik overtredelse har funnet sted, og
- c) etter begrunnet anmodning fra Kommisjonen.

5. Reguleringsmyndighetene skal treffe en beslutning vedrørende sertifiseringen av en operatør av transmisjonsnett senest fire måneder etter datoen for mottak av underretningen fra operatøren av transmisjonsnettet eller datoen for Kommisjonens anmodning. Etter utløpet av denne fristen skal sertifiseringen anses som innvilget. Reguleringsmyndighetens uttrykkelige eller underforståtte beslutning skal begynne å gjelde først etter at framgangsmåten fastsatt i nr. 6 er avsluttet.

6. Tilsynsmyndigheten skal omgående underrette Kommisjonen om den uttrykkelige eller underforståtte beslutningen vedrørende sertifisering av en operatør av transmisjonsnett, sammen med alle relevante opplysninger i forbindelse med beslutningen. Kommisjonen skal handle i samsvar med framgangsmåten fastsatt i artikkel 3 i forordning (EF) nr. 715/2009.

7. Reguleringsmyndighetene og Kommisjonen kan anmode operatører av transmisjonsnett og foretak som utøver produksjons- eller forsyningsvirksomhet, om alle opplysninger som er relevante for at de skal kunne utføre sine oppgaver i henhold til denne artikkel.

8. Reguleringsmyndighetene og Kommisjonen skal sørge for at forretningsmessig følsomme opplysninger behandles fortrolig.

Artikkel 11

Sertifisering med hensyn til tredjestater

1. Dersom en eier eller operatør av transmisjonsnett som kontrolleres av en eller flere personer fra en eller flere tredjestater, søker om sertifisering, skal reguleringsmyndigheten underrette Kommisjonen.

Reguleringsmyndigheten skal også underrette Kommisjonen omgående om eventuelle omstendigheter som kan føre til at en eller flere personer fra en eller flere tredjestater får kontroll over et transmisjonsnett eller en operatør av transmisjonsnett.

2. Operatøren av transmisjonsnett skal underrette reguleringsmyndigheten om eventuelle omstendigheter som kan føre til at en eller flere personer fra en eller flere tredjestater får kontroll over transmisjonsnettet eller operatøren av transmisjonsnettet.

3. Reguleringsmyndigheten skal vedta et utkast til beslutning vedrørende sertifisering av en operatør av transmisjonsnett senest fire måneder etter mottak av underretningen fra denne. Den skal nekte sertifisering dersom det ikke er påvist

- a) at den berørte enheten oppfyller kravene i artikkel 9, og
- b) overfor reguleringsmyndigheten eller en annen vedkommende myndighet som er utpekt av medlemsstaten, at sertifiseringen ikke vil innebære risiko for forsynings sikkerheten for energi til medlemsstaten og Fellesskapet. Ved vurderingen av dette spørsmålet skal reguleringsmyndigheten eller den andre vedkommende myndigheten som er utpekt for formålet, ta hensyn til

- i) Fellesskapets rettigheter og plikter overfor den berørte tredjestaten i henhold til folkeretten, herunder enhver avtale inngått med en eller flere tredjestater som Fellesskapet er part i, og som omhandler forsynings-sikkerheten for energi,
- ii) medlemsstatenes rettigheter og plikter overfor den berørte tredjestaten i henhold til avtaler som er inngått med den, forutsatt at de er i samsvar med fellesskaps-retten, og
- iii) andre særlige forhold og omstendigheter i saken og i den berørte tredjestaten.

4. Reguleringsmyndigheten skal omgående meddele Kommissjonen sin beslutning, sammen med alle relevante opplysninger i forbindelse med den.

5. Før reguleringsmyndigheten vedtar en beslutning om sertifisering, skal medlemsstatene sørge for at regulerings-myndigheten eller den utpekte vedkommende myndigheten nevnt i nr. 3 bokstav b) anmoder om en uttalelse fra Kommi-sjonen om hvorvidt

- a) den berørte enheten oppfyller kravene i artikkel 9, og
- b) sertifiseringen kan gis uten risiko for forsyningsikkerheten for energi til Fellesskapet.

6. Kommissjonen skal undersøke anmodningen nevnt i nr. 5 så snart den mottas. Senest to måneder etter at anmodningen er mottatt, skal Kommissjonen avgi sin uttalelse til den nasjonale reguleringsmyndigheten eller til den utpekte vedkommende myndigheten, dersom anmodningen kom fra den.

Kommissjonen kan ved utarbeiding av uttalelsen anmode om synspunkter fra Byrået, den berørte medlemsstaten og berørte parter. Dersom Kommissjonen kommer med en slik anmodning, skal tomånedersfristen forlenges med to måneder.

Dersom det ikke foreligger en uttalelse fra Kommissjonen innen fristene nevnt i første og annet ledd, skal Kommissjonen anses ikke å ha innvendinger mot reguleringsmyndighetens beslutning.

7. Ved vurderingen av om kontroll utøvd av en eller flere personer fra en eller flere tredjestater vil innebære en risiko for energiforsyningsikkerheten til Fellesskapet, skal Kommissjonen ta hensyn til

- a) de særlige omstendighetene i saken og i den eller de berørte tredjestatene, og
- b) Fellesskapets rettigheter og plikter overfor den eller de berørte tredjestatene i henhold til folkeretten, herunder avtaler inngått med en eller flere tredjestater som Fellesskapet er part i, og som omhandler spørsmålene om forsyningsikkerhet.

8. De nasjonale reguleringsmyndighetene skal senest to måneder etter utløpet av fristen nevnt i nr. 6 treffe endelig beslutning vedrørende sertifisering. Når den nasjonale regule-ringsmyndigheten treffer endelig beslutning, skal den ta størst mulig hensyn til Kommissjonens uttalelse. Medlemsstatene skal under enhver omstendighet ha rett til å nekte sertifisering dersom sertifisering vil innebære risiko for medlemsstatens eller en annen medlemsstats forsyningsikkerhet for energi. Når medlemsstaten har utpekt en annen vedkommende myndighet til å vurdere nr. 3 bokstav b), kan den kreve at den nasjonale reguleringsmyndigheten treffer sin endelige beslutning i samsvar med vurderingen fra nevnte vedkommende myndighet. Reguleringsmyndighetens endelige beslutning skal offentlig-gjøres sammen med Kommissjonens uttalelse. Dersom den endelige beslutningen avviker fra Kommissjonens uttalelse, skal den berørte medlemsstaten sammen med beslutningen framlegge og offentliggjøre begrunnelsen for beslutningen.

9. Ingenting i denne artikkel skal berøre medlemsstatenes rett til å utøve nasjonal rettslig kontroll, i samsvar med felles-kapsretten, for å beskytte rettmessige sikkerhetsinteresser.

10. Kommissjonen kan vedta retningslinjer med nærmere opplysninger om framgangsmåten som skal følges ved anvendelse av denne artikkel. Disse tiltakene, som har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å utfylle det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskrifts-komité med kontroll nevnt i artikkel 51 nr. 3.

11. Denne artikkel, med unntak av nr. 3 bokstav a), får også anvendelse på medlemsstater som omfattes av et unntak i henhold til artikkel 49.

Artikkel 12

Utpeking av operatører av lagrings- og LNG-anlegg

For et tidsrom som medlemsstatene skal fastsette idet de tar hensyn til effektivitet og økonomisk balanse, skal medlemsstatene utpeke eller anmode naturgassforetak som eier lagrings- eller LNG-anlegg, om å utpeke én eller flere operatører av lagrings- og LNG-anlegg.

Artikkel 13

Oppgaver for operatører av transmisjonsnett, lagringsanlegg og/eller LNG-anlegg

1. Hver operatør av transmisjonsnett, lagringsanlegg og/eller LNG-anlegg skal

- a) på økonomisk akseptable vilkår og med behørig hensyn til miljøet, drive, vedlikeholde og utvikle sikre, pålitelige og effektive transmisjons-, lagrings- og/eller LNG-anlegg for å sikre et åpent marked og sørge for egnede midler til å oppfylle forpliktelsene om å yte tjenester,

- b) unngå forskjellsbehandling av nettbrukere eller grupper av nettbrukere, særlig til fordel for egne tilknyttede foretak,
- c) utlevere til andre operatører av transmisjonsnett, lagringsanlegg, LNG-anlegg og/eller distribusjonsnett tilstrekkelige opplysninger til å sikre at transport og lagring av naturgass kan foregå på en måte som er forenlig med en sikker og effektiv drift av samkjøringsnettet, og
- d) gi nettbrukerne de opplysningene de trenger for å få effektiv tilgang til nettet.

2. Hver operatør av transmisjonsnett skal bygge opp tilstrekkelig kapasitet over landegrensene til å integrere en europeisk transmisjonsinfrastruktur som har kapasitet til å etterkomme all økonomisk rimelig og teknisk mulig etterspørsel etter kapasitet, og som tar hensyn til forsyningsikkerheten for gass.

3. De regler for balansering gasstransmisjonsnettet som vedtas av operatører av transmisjonsnett, skal være objektive, oversiktlige og ikke-diskriminerende, noe som også gjelder reglene for nettbrukernes betaling for bruk av deres nett i forbindelse med ubalanse i energiforsyningen. Vilkår, herunder regler og tariffer, for slike tjenester som ytes av operatører av transmisjonsnett, skal fastsettes i henhold til en metode som er forenlig med artikkel 41 nr. 6, på en ikke-diskriminerende måte som gjenspeiler kostnadene, og de skal offentliggjøres.

4. Reguleringsmyndighetene, dersom medlemsstatene har fastsatt dette, eller medlemsstatene kan kreve at operatører av transmisjonsnett oppfyller minstekrav til vedlikehold og utvikling av transmisjonsnettet, herunder overføringskapasitet.

5. Operatører av transmisjonsnett skal anskaffe den energien de bruker for å ivareta sine funksjoner, i henhold til oversiktlige, ikke-diskriminerende og markedsbaserte framgangsmåter.

Artikkel 14

Uavhengige nettoperatører

1. Dersom transmisjonsnettet per 3. september 2009 tilhører et vertikalt integrert foretak, kan medlemsstatene beslutte ikke å anvende artikkel 9 nr. 1 og utpeke en uavhengig nettoperatør etter forslag fra eieren av transmisjonsnettet. En slik utpeking skal godkjennes av Kommisjonen.

2. Medlemsstaten kan godkjenne og utpeke en uavhengig nettoperatør bare dersom

- a) søkeren har vist at den oppfyller kravene i artikkel 9 nr. 1 bokstav b), c) og d),

- b) søkeren har vist at den råder over de nødvendige finansielle, tekniske, fysiske og menneskelige ressurser til å utføre oppgavene i henhold til artikkel 13,

- c) søkeren har forpliktet seg til å overholde en tiårig nettutviklingsplan som overvåkes av reguleringsmyndigheten,

- d) eieren av transmisjonsnettet har vist at den kan oppfylle sine forpliktelser i henhold til nr. 5; for dette formål skal den legge fram alle utkast til avtaler med foretaket som søker, og eventuelle andre relevante enheter, og

- e) søkeren har vist at den kan oppfylle sine forpliktelser i henhold til forordning (EF) nr. 715/2009, herunder samarbeid mellom operatører av transmisjonsnett på europeisk og nasjonalt plan.

3. Foretak som reguleringsmyndighetene har sertifisert fordi de overholder kravene i artikkel 11 og nr. 2 i denne artikkel, skal godkjennes og utpekes av medlemsstatene som uavhengige nettoperatører. Framgangsmåten for sertifisering i enten artikkel 10 i dette direktiv og artikkel 3 i forordning (EF) nr. 715/2009 eller i artikkel 11 i dette direktiv skal anvendes.

4. Hver uavhengig nettoperatør skal være ansvarlig for tildeling og administrasjon av tilgang for tredjemann, herunder innkreving av tilgangsavgifter og flaskehalsavgifter, og for drift, vedlikehold og utvikling av transmisjonsnettet samt for å sikre nettets evne på lang sikt til å dekke en rimelig etterspørsel gjennom investeringsplanlegging. Ved utvikling av transmisjonsnettet skal den uavhengige nettoperatøren være ansvarlig for planlegging (herunder framgangsmåten for tildeling av tillatelse), bygging og ferdigstillelse av den nye infrastrukturen. For dette formål skal den uavhengige nettoperatøren fungere som operatør av transmisjonsnettet i samsvar med dette kapittel. Eieren av transmisjonsnettet skal ikke være ansvarlig for tildeling og administrasjon av tilgang for tredjemann eller for investeringsplanlegging.

5. Når en uavhengig nettoperatør er utpekt, skal eieren av transmisjonsnettet

- a) tilby den uavhengige nettoperatøren det samarbeidet og den støtten som er nødvendig for at denne kan utføre sine oppgaver, herunder alle relevante opplysninger,

- b) finansiere de investeringer som den uavhengige nettoperatøren har vedtatt, og som er godkjent av reguleringsmyndigheten, eller gi sitt samtykke til at investeringene finansieres av enhver berørt part, herunder den uavhengige nettoperatøren; de aktuelle finansieringsordningene skal godkjennes av reguleringsmyndigheten; før slik godkjenning gis, skal reguleringsmyndigheten rådføre seg med eieren av transmisjonsnettet sammen med andre berørte parter,

- c) sikre dekning av erstatningsansvaret i tilknytning til netteidendelene, unntatt erstatningsansvaret i tilknytning til den uavhengige nettoperatorens oppgaver, og
- d) gi garantier for å lette finansiering av eventuell utbygging av nettet, unntatt investeringer som eieren i samsvar med bokstav b) har gitt sitt samtykke til at kan finansieres av enhver berørt part, herunder den uavhengige nettoperatoren.
6. Vedkommende nasjonale konkurransemyndighet skal gis alle nødvendige fullmakter for i nært samarbeid med reguleringsmyndigheten å kunne kontrollere at eieren av transmisjonsnettet oppfyller sine forpliktelser i henhold til nr. 5.

Artikkel 15

Rettslig atskillelse av eiere av transmisjonsnett og operatører av lagringsanlegg

1. Dersom en uavhengig nettoperatør er utpekt, skal en eier av transmisjonsnett og en operatør av lagringsanlegg som er del av vertikalt integrerte foretak, være uavhengige, i det minste med hensyn til juridisk form, organisering og beslutningstaking, av annen virksomhet som ikke gjelder transmisjon, distribusjon og lagring.

Denne artikkel gjelder bare for lagringsanlegg som er teknisk og/eller økonomisk nødvendige for effektiv tilgang til nettet med tanke på forsyning av kundene i henhold til artikkel 33.

2. For å sikre uavhengigheten til eieren av transmisjonsnett og operatøren av lagringsanlegg nevnt i nr. 1 gjelder følgende minstekriterier:

- a) Personer som har ledelsesansvar for eieren av transmisjonsnettet og operatøren av lagringsanlegget, kan ikke inngå i foretaksstrukturer i det integrerte naturgassforetaket som har direkte eller indirekte ansvar for den daglige driften med hensyn til produksjon og forsyning av naturgass.
- b) Det skal treffes egnede tiltak for å sikre at de yrkesmessige interessene til personer som har ledelsesansvar for eieren av transmisjonsnettet og operatøren av lagringsanlegget, tas hensyn til på en måte som sikrer at de er i stand til å opptre uavhengig.
- c) Operatøren av lagringsanlegget skal ha en reell rett til å treffe beslutninger uavhengig av det integrerte naturgassforetaket om eiendeler som er nødvendige for å drive, vedlikeholde eller utvikle lagringsanlegget. Dette skal ikke være til hinder for at det kan foretas egnet samordning som sikrer vern av morselskapets økonomiske og forvaltningsmessige overvåkingsrettigheter med hensyn til avkastningen, som er indirekte underlagt bestemmelsene i artikkel 41 nr. 6, på midler investert i et datterselskap. Dette skal særlig gjøre det mulig for morselskapet å godkjenne den årlige finansieringsplanen, eller et tilsvarende dokument, for

operatøren av lagringsanlegget og å fastsette samlede grenser for datterselskapets gjeldsnivå. Morselskapet skal ikke kunne gi instruksjoner med hensyn til den daglige driften eller enkeltbeslutninger om bygging eller oppgradering av lagringsanlegg, så lenge disse beslutningene ikke overskrider vilkårene i den godkjente finansieringsplanen eller et tilsvarende dokument

- d) Eieren av transmisjonsnettet og operatøren av lagringsanlegget skal utarbeide et samsvarsprogram som beskriver de tiltak som er truffet for å sikre at diskriminerende atferd er utelukket, og sikre kontroll av at programmet følges. Samsvarsprogrammet skal fastsette hvilke spesifikke forpliktelser de ansatte er pålagt med henblikk på å nå disse målene. En årsrapport med en beskrivelse av de tiltak som er truffet, skal legges fram for reguleringsmyndigheten av den personen eller det organet som har ansvar for overvåking av samsvarsprogrammet, og skal offentliggjøres.

3. Kommisjonen kan vedta retningslinjer for å sikre at eieren av transmisjonsnettet og operatøren av lagringsanlegget helt og fullt etterlever nr. 2 i denne artikkel. Disse tiltakene, som har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å utfylle det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll nevnt i artikkel 51 nr. 3.

Artikkel 16

Krav om fortrolighet for operatører og eiere av transmisjonsnett

1. Hver operatør av transmisjonsnett, lagringsanlegg og/eller LNG-anlegg og hver eier av transmisjonsnett skal, med forbehold for artikkel 30 eller enhver annen lovbestemt opplysningsplikt, sørge for fortrolig behandling av forretningsmessig følsomme opplysninger som den mottar i forbindelse med utøvelsen av sin virksomhet, og skal hindre at opplysninger om egen virksomhet som kan gi forretningsmessige fordeler, blir gitt videre på en diskriminerende måte. Særlig skal forretningsmessig følsomme opplysninger ikke gis videre til de andre delene av foretaket, med mindre det er nødvendig for å gjennomføre en forretningstransaksjon. For å sikre full overholdelse av reglene om atskillelse av informasjon skal medlemsstatene sikre at eieren av transmisjonsnettet, herunder operatøren av distribusjonsnettet når det gjelder en kombinert operatør, og de andre delene av foretaket ikke bruker felles tjenester, for eksempel felles juridiske tjenester, bortsett fra rent administrative funksjoner eller IT-funksjoner.

2. Operatører av transmisjonsnett, lagringsanlegg og/eller LNG-anlegg skal ikke, i forbindelse med tilknyttede foretaks salg eller kjøp av naturgass, misbruke forretningsmessig følsomme opplysninger som de har fått fra tredjemann i forbindelse med tildeling av eller forhandling om tilgang til nettet.

3. Opplysninger som er nødvendige for en effektiv konkurranse og et velfungerende marked, skal offentliggjøres. Denne forpliktelsen berører ikke kravet om å beskytte forretningsmessig følsomme opplysninger.

KAPITTEL IV

UAVHENGIG TRANSMISJONSOPERATØR

Artikkel 17

Eiendeler, utstyr, personale og identitet

1. Operatører av transmisjonsnett skal ha alle nødvendige menneskelige, tekniske, fysiske og finansielle ressurser til å oppfylle sine forpliktelser i henhold til dette direktiv og til å utøve gasstransmisjonsvirksomhet, og særlig skal

- a) eiendeler som er nødvendige for gasstransmisjonsvirksomheten, herunder transmisjonsnettet, eies av operatøren av transmisjonsnettet,
- b) personell som er nødvendig for gasstransmisjonsvirksomheten, herunder for å utføre alle foretakets oppgaver, være ansatt av operatøren av transmisjonsnettet,
- c) innleie av personell og yting av tjenester til og fra andre deler av det vertikalt integrerte foretaket, være forbudt; en operatør av transmisjonsnett kan imidlertid yte tjenester til det vertikalt integrerte foretaket så lenge
 - i) ytingen av disse tjenestene ikke forskjellsbehandler nettbrukerne, er tilgjengelig for alle nettbrukere på samme vilkår og ikke begrenser, vrir eller hindrer konkurransen innen produksjon eller forsyning, og
 - ii) vilkårene for ytingen av disse tjenestene er godkjent av reguleringsmyndigheten,
- d) med forbehold for kontrollorganets beslutninger i henhold til artikkel 20, tilstrekkelige finansielle midler til framtidige investeringsprosjekter og/eller til utskifting av eksisterende eiendeler stilles til rådighet for operatøren av transmisjonsnettet i god tid av det vertikalt integrerte foretaket etter en hensiktsmessig anmodning fra operatøren av transmisjonsnettet.

2. Gasstransmisjonsvirksomheten skal omfatte minst følgende oppgaver i tillegg til de som er angitt i artikkel 13:

- a) Representasjon av nettoperatøren og kontakt med tredjemenn og reguleringsmyndigheter.

- b) Representasjon av operatøren av transmisjonsnettet i det europeiske nettverket av operatører av transmisjonsnett for gass (ENTSO for gass).

- c) Tildeling og administrasjon av tilgang for tredjemann uten forskjellsbehandling av nettbrukere eller kategorier av nettbrukere.

- d) Innkreving av alle avgifter i tilknytning til transmisjonsnettet, herunder tilgangavgifter, balanseringsavgifter for tilleggstjenester, for eksempel gassbehandling, kjøp av tjenester (balanseringskostnader, kompensasjon for energitap).

- e) Drift, vedlikehold og utvikling av et sikkert, effektivt og økonomisk transmisjonsnett.

- f) Planlegging av investeringer som sikrer nettets evne på lang sikt til å dekke en rimelig etterspørsel, og som gir forsyningssikkerhet.

- g) Opprettelse av hensiktsmessige fellesforetak, herunder med en eller flere operatører av transmisjonsnett, gassbørser og andre relevante aktører med sikte på å nå målet om å videreutvikle regionale markeder eller fremme liberaliseringsprosessen.

- h) Alle foretakstjenester, herunder juridiske tjenester, regnskaps- og IT-tjenester.

3. Operatører av transmisjonsnett skal være organisert i en juridisk form som nevnt i artikkel 1 i rådsdirektiv 68/151/EØF⁽¹⁾.

4. Operatøren av transmisjonsnettet skal ikke i sin foretaksprofil, kommunikasjon, merkevarestrategi eller lokaler skape usikkerhet med hensyn til den separate identiteten av det vertikalt integrerte foretaket eller noen del av det.

5. Operatøren av transmisjonsnettet skal ikke dele IT-systemer eller -utstyr, fysiske lokaler eller tilgangskontrollsystemer med noen del av det vertikalt integrerte foretaket eller bruke samme rådgivere eller eksterne leverandører for IT-systemer eller -utstyr eller tilgangskontrollsystemer.

6. Regnskapet til operatører av transmisjonsnett skal revideres av en annen revisor enn den som reviderer det vertikalt integrerte foretaket eller noen del av dette.

Artikkel 18

Uavhengighet for operatøren av transmisjonsnettet

1. Med forbehold for kontrollorganets beslutninger i henhold til artikkel 20 skal operatøren av transmisjonsnettet ha

⁽¹⁾ Første rådsdirektiv 68/151/EØF av 9. mars 1968 om samordning av de garantier som kreves i medlemsstatene av selskaper som definert i traktatens artikkel 58 annet ledd for å verne selskapsdeltakeres og tredjemanns interesser, med det formål å gjøre garantiene likeverdige (EFT L 65 av 14.3.1968, s. 8).

- a) reell rett til å treffe beslutninger uavhengig av det vertikalt integrerte foretaket om eiendeler som er nødvendige for å drive, vedlikeholde eller utvikle transmisjonsnettet, og
- b) fullmakt til å reise kapital på kapitalmarkedet, særlig ved lån og kapitalforhøyelse.

2. Operatøren av transmisjonsnettet skal til enhver tid opptre på en slik måte at det sikres at den har de nødvendige ressurser til å utøve transmisjonsvirksomheten på en korrekt og effektiv måte og til å utvikle og opprettholde et effektivt, sikkert og lønnsomt transmisjonsnett.

3. Datterselskaper av det vertikalt integrerte foretaket som utøver produksjons- eller forsyningsvirksomhet, skal ikke ha noen direkte eller indirekte eierinteresser i operatøren av transmisjonsnettet. Operatøren av transmisjonsnettet skal verken ha noen direkte eller indirekte eierinteresser i noe datterselskap av det vertikalt integrerte foretaket som utøver produksjons- eller forsyningsvirksomhet, eller motta utbytte eller andre finansielle ytelser fra et slikt datterselskap.

4. Den overordnede ledelsesstrukturen og vedtektene til operatøren av transmisjonsnettet skal sikre operatøren av transmisjonsnettet reell uavhengighet i samsvar med dette kapittel. Det vertikalt integrerte foretaket skal ikke direkte eller indirekte bestemme den konkurransemessige atferden til operatøren av transmisjonsnettet når det gjelder dens daglige aktiviteter og forvaltning av nettet eller virksomhet som er nødvendig for å utarbeide den tiårige nettutviklingsplanen i henhold til artikkel 22.

5. I utførelsen av oppgavene i henhold til artikkel 13 og artikkel 17 nr. 2 i dette direktiv og i samsvar med artikkel 13 nr. 1, artikkel 14 nr. 1 bokstav a), artikkel 16 nr. 2, 3 og 5, artikkel 18 nr. 6 og artikkel 21 nr. 1 i forordning (EF) nr. 715/2009 skal operatører av transmisjonsnett ikke forskjellsbehandle ulike personer eller enheter og skal ikke begrense, vri eller hindre konkurranse innen produksjon eller forsyning.

6. Eventuelle kommersielle og finansielle forbindelser mellom det vertikalt integrerte foretaket og operatøren av transmisjonsnettet, herunder lån fra operatøren av transmisjonsnettet til det vertikalt integrerte foretaket, skal være i samsvar med markedsvilkårene. Operatøren av transmisjonsnettet skal føre detaljerte fortegnelser over slike kommersielle og finansielle forbindelser og skal på anmodning gjøre dem tilgjengelige for reguleringsmyndigheten.

7. Operatøren av transmisjonsnettet skal legge fram alle kommersielle og finansielle avtaler med det vertikalt integrerte foretaket for reguleringsmyndigheten for godkjenning.

8. Operatøren av transmisjonsnettet skal underrette reguleringsmyndigheten om de finansielle ressursene nevnt i artikkel 17 nr. 1 bokstav d) som er tilgjengelige for framtidige investeringsprosjekter og/eller for utskifting av eksisterende eiendeler.

9. Det vertikalt integrerte foretaket skal avstå fra alle handlinger som vil være til ulempe for eller hindre operatøren

av transmisjonsnettet i å oppfylle sine forpliktelser i henhold til dette kapittel, og skal ikke kreve at operatøren av transmisjonsnettet må be om tillatelse fra det vertikalt integrerte foretaket for å oppfylle disse forpliktelsene.

10. Et foretak som reguleringsmyndigheten har sertifisert fordi det oppfylder kravene i dette kapittel, skal godkjennes og utpekes som operatør av transmisjonsnettet av den berørte medlemsstaten. Framgangsmåten for sertifisering i enten artikkel 10 i dette direktiv og artikkel 3 i forordning (EF) nr. 715/2009 eller i artikkel 11 i dette direktiv skal anvendes.

Artikkel 19

Uavhengighet for personalet og ledelsen hos operatøren av transmisjonsnettet

1. Beslutninger om utnevning, fornying av utnevning, arbeidsvilkår, herunder lønn, og fornyelse og opphør av tjenesten for personer som har ledelsesansvar for operatøren av transmisjonsnettet og/eller er medlemmer av dennes administrative organer, skal treffes av kontrollorganet for operatøren av transmisjonsnettet, som utpekes i samsvar med artikkel 20.

2. Vilkårene for tjenesten til personer som innstilles av kontrollorganet med sikte på utnevning eller fornyet utnevning som personer med ledelsesansvar for operatøren av transmisjonsnettet og/eller som medlemmer av dennes administrative organer, herunder varighet og opphør av tjenesten, identiteten av disse personene og begrunnelsen for enhver foreslått beslutning om å bringe tjenesten til opphør, skal meddeles reguleringsmyndigheten. Disse vilkårene samt beslutningene nevnt i nr. 1 blir bindende bare dersom reguleringsmyndigheten ikke har gjort innsigelse innen tre uker etter underretningen.

Reguleringsmyndigheten kan gjøre innsigelse mot beslutningene nevnt i nr. 1 dersom

- a) det oppstår tvil om den faglige uavhengigheten til en person som er innstilt til å ha ledelsesansvar og/eller som medlem av de administrative organene, eller
- b) når det gjelder førtidig opphør av tjeneste, det er tvil om berettigelsen av slikt førtidig opphør.

3. Personer som har ledelsesansvar for operatøren av transmisjonsnettet og/eller er medlemmer av dennes administrative organer, og som omfattes av dette nummer, kan ikke direkte eller indirekte ha hatt noen stilling i eller noe ansvar for, noen interesse i eller noe forretningsforhold til det vertikalt integrerte foretaket eller noen del av dette eller dets kontrollerende aksjonærer utover operatøren av transmisjonsnettet, i en periode på tre år før de utnevnes.

4. Personer som har ledelsesansvar for operatøren av transmisjonsnettet og/eller er medlemmer av dennes administrative organer, og ansatte hos operatøren av transmisjonsnettet skal ikke direkte eller indirekte ha noen annen stilling i eller noe annet ansvar for, noen interesse i eller noe forretningsforhold til noen del av det vertikalt integrerte foretaket eller dets kontrollerende aksjonærer.

5. Personer som har ledelsesansvar for operatøren av transmisjonsnett og/eller er medlemmer av dennes administrative organer, og ansatte hos operatøren av transmisjonsnett skal ikke direkte eller indirekte ha noen interesse i eller motta noen økonomisk fordel fra noen del av det vertikalt integrerte foretaket utover operatøren av transmisjonsnett. Deres lønn skal ikke avhenge av det vertikalt integrerte foretakets virksomhet eller resultater utover det som operatøren av transmisjonsnett står for.

6. Personer som har ledelsesansvar for operatøren av transmisjonsnett og/eller er medlemmer av dennes administrative organer, skal garanteres en reell adgang til å klage en beslutning om førtidig opphør av tjenesten inn for reguleringsmyndigheten.

7. Etter at deres tjeneste er avsluttet, skal personer som har hatt ledelsesansvar for operatøren av transmisjonsnett og/eller har vært medlemmer av dennes administrative organer, i en periode på minst fire år ikke ha noen stilling i eller noe ansvar for, noen interesse i eller noe forretningsforhold til noen del av det vertikalt integrerte foretaket eller dets kontrollerende aksjonærer utover operatøren av transmisjonsnett.

8. Nr. 3 gjelder for flertallet av personene som har ledelsesansvar for operatøren av transmisjonsnett og/eller er medlemmer av dennes administrative organer.

Personer som har ledelsesansvar for operatøren av transmisjonsnett og/eller er medlemmer av dennes administrative organer, og som ikke omfattes av nr. 3, skal ikke ha utøvd noen ledelsesfunksjon eller annen relevant virksomhet i det vertikalt integrerte foretaket i en periode på minst seks måneder før de ble utnevnt.

Første ledd i dette nummer og nr. 4–7 gjelder for samtlige personer som tilhører ledelsen, og personer som rapporterer direkte til dem i spørsmål som gjelder drift, vedlikehold eller utbygging av nettet.

Artikkel 20

Kontrollorganet

1. Operatøren av transmisjonsnett skal ha et kontrollorgan som skal ha ansvar for å treffe beslutninger som kan få vesentlig innvirkning på verdien av aksjonærenes eierinteresser i operatøren av transmisjonsnett, særlig beslutninger som gjelder godkjenning av årlige og mer langsiktige finansieringsplaner, gjeldsnivået hos operatøren av transmisjonsnett og størrelsen på utbyttet som deles ut til aksjonærene. De beslutninger som hører inn under kontrollorganets mandat, skal ikke omfatte beslutninger som gjelder den daglige virksomheten til operatøren av transmisjonsnett og styringen av nettet, eller virksomhet som er nødvendig for utarbeidningen av den tiårige nettutviklingsplanen i henhold til artikkel 22.

2. Kontrollorganet skal bestå av medlemmer som representerer det vertikalt integrerte foretaket, medlemmer som representerer tredjemannsaksonærer, og, dersom det er fastsatt i en medlemsstats relevante lovgivning, medlemmer som representerer andre berørte parter, for eksempel ansatte hos operatøren av transmisjonsnett.

3. Artikkel 19 nr. 2 første ledd og artikkel 19 nr. 3–7 gjelder for minst halvparten av medlemmene av kontrollorganet minus én.

Bokstav b) i artikkel 19 nr. 2 annet ledd gjelder for alle medlemmene av kontrollorganet.

Artikkel 21

Samsvarsprogram og samsvarsansvarlig

1. Medlemsstatene skal sikre at operatørene av transmisjonsnett utarbeider og gjennomfører et samsvarprogram som beskriver de tiltak som er truffet for å sikre at diskriminerende atferd er utelukket, og sikre kontroll av at programmet følges. Samsvarsprogrammet skal fastsette hvilke spesifikke forpliktelser de ansatte er pålagt med henblikk på å nå disse målene. Det skal godkjennes av reguleringsmyndigheten. Uten at det berører den nasjonale reguleringsmyndighetens myndighet skal samsvar med programmet kontrolleres på uavhengig grunnlag av en samsvarsansvarlig.

2. Den samsvarsansvarlige skal utpekes av kontrollorganet og godkjennes av reguleringsmyndigheten. Reguleringsmyndigheten kan bare nekte å godkjenne en samsvarsansvarlig med henvisning til manglende uavhengighet eller manglende faglig kompetanse. Den samsvarsansvarlige kan være en fysisk eller juridisk person. Artikkel 19 nr. 2–8 gjelder for den samsvarsansvarlige.

3. Den samsvarsansvarlige skal ha ansvar for å

- a) kontrollere gjennomføringen av samsvarsprogrammet,
- b) utarbeide en årsrapport som angir de tiltak som er truffet for å gjennomføre samsvarsprogrammet, og legge det fram for reguleringsmyndigheten,
- c) rapportere til kontrollorganet og utstede anbefalinger med hensyn til samsvarsprogrammet og gjennomføringen av det,
- d) underrette reguleringsmyndigheten om eventuelle vesentlige overtredelser med hensyn til gjennomføringen av samsvarsprogrammet, og
- e) rapportere til reguleringsmyndigheten om eventuelle kommersielle og finansielle forbindelser mellom det vertikalt integrerte foretaket og operatøren av transmisjonsnett.

4. Den samsvarsansvarlige skal legge fram for reguleringsmyndigheten de foreslåtte beslutningene vedrørende investeringsplanen eller individuelle investeringer i nettet. Dette skal skje senest når ledelsen og/eller vedkommende administrative organ for operatøren for transmisjonsnettet legger dem fram for kontrollorganet.

5. Dersom det vertikalt integrerte foretaket på generalforsamlingen eller ved avstemning i kontrollorganet det har utpekt, har forhindret vedtakelse av en beslutning og derved forhindret eller forsinket investeringer som i henhold til den tiårige nettutviklingsplanen skulle ha vært foretatt i løpet av de kommende tre år, skal den samsvarsansvarlige rapportere dette til reguleringsmyndigheten, som deretter skal handle i samsvar med artikkel 22.

6. Vilkårene for den samsvarsansvarliges mandat eller ansettelse, herunder mandatperiodens varighet, skal godkjennes av reguleringsmyndigheten. Disse vilkårene skal sikre den samsvarsansvarliges uavhengighet, herunder ved å gi vedkommende alle ressurser som er nødvendige for å utføre oppgaven. I løpet av sin mandatperiode skal den samsvarsansvarlige ikke direkte eller indirekte ha noen annen stilling i, noe annet ansvar for eller noen annen interesse i noen del av det vertikalt integrerte foretaket eller dets kontrollerende aksjeeiere.

7. Den samsvarsansvarlige skal regelmessig rapportere enten muntlig eller skriftlig til reguleringsmyndigheten eller ha rett til regelmessig å rapportere enten muntlig eller skriftlig til kontrollorganet for operatøren av transmisjonsnettet.

8. Den samsvarsansvarlige kan delta på alle møter i ledelsen for operatøren av transmisjonsnettet eller dennes administrative organer og på kontrollorganets møter samt generalforsamlingen. Den samsvarsansvarlige skal delta på alle møter som tar opp følgende saker:

- a) Vilkårene for tilgang til nettet som angitt i forordning (EF) nr. 715/2009, særlig med hensyn til tariff, tilgangstjenester for tredjemann, kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering, innsyn, balansering og sekundærmarkeder.
- b) Prosjekter som gjennomføres for å drive, vedlikeholde og utvikle transmisjonsnettet, herunder investeringer i nye transportforbindelser, utvidelse av kapasitet og optimering av eksisterende kapasitet.
- c) Energikjøp eller -salg som er nødvendige for driften av transmisjonsnettet.

9. Den samsvarsansvarlige skal kontrollere at operatøren av transmisjonsnettet overholder artikkel 16.

10. Den samsvarsansvarlige skal ha tilgang til alle relevante data, til kontorene til operatøren av transmisjonsnettet og til alle nødvendige opplysninger for å utføre sin oppgave.

11. Etter forhåndssamtykke fra reguleringsmyndigheten kan kontrollorganet avskjedige den samsvarsansvarlige. Kontrollorganet skal etter anmodning fra reguleringsmyndigheten avskjedige den samsvarsansvarlige med henvisning til manglende uavhengighet eller manglende faglig kompetanse.

12. Den samsvarsansvarlige skal uanmeldt gis adgang til kontorene til operatøren av transmisjonsnettet.

Artikkel 22

Nettutvikling og myndighet til å treffe investeringsbeslutninger

1. Hvert år skal operatørene av transmisjonsnett legge fram for reguleringsmyndigheten en tiårig nettutviklingsplan basert på eksisterende og forventet tilbud og etterspørsel, etter samråd med alle berørte parter. Nettutviklingsplanen skal inneholde effektive tiltak for å garantere nettets tilstrekkelighet og forsyningssikkerheten.

2. Den tiårige nettutviklingsplanen skal særlig

- a) opplyse markedsdeltakerne om den viktigste transmisjonsinfrastrukturen som må bygges ut eller oppgraderes i løpet av de neste ti årene,
- b) inneholde alle investeringer det allerede er truffet beslutning om, og identifisere nye investeringer som må gjøres i løpet av de kommende tre årene, og
- c) angi en tidsramme for alle investeringsprosjektene.

3. Når den tiårige nettutviklingsplanen skal utarbeides, skal operatøren av transmisjonsnettet gjøre rimelige antakelser om utviklingen av produksjon, forsyning, forbruk og utvekslinger med andre land, idet det tas hensyn til investeringsplaner for regionale nett og nett på fellesskapsplan, samt investeringsplaner for lagringsanlegg og regassifiseringsanlegg for LNG.

4. Reguleringsmyndigheten skal rådføre seg med alle faktiske og potensielle nettbrukere om den tiårige nettutviklingsplanen på en åpen og oversiktlig måte. Personer eller foretak som hevder at de er potensielle nettbrukere, kan avkreves dokumentasjon på dette. Reguleringsmyndigheten skal offentliggjøre resultatene av samrådsprosessen, særlig eventuelle investeringsbehov.

5. Reguleringsmyndigheten skal undersøke om den tiårige nettutviklingsplanen dekker alle investeringsbehov som er identifisert i samrådsprosessen, og om den er i samsvar med den ikke-bindende tiårige nettutviklingsplanen for hele Fellesskapet (nettutviklingsplan for Fellesskapet) nevnt i artikkel 8 nr. 3

bokstav b) i forordning (EF) nr. 715/2009. Dersom det oppstår tvil om samsvaret med nettutviklingsplanen for Fellesskapet, skal reguleringsmyndigheten rådføre seg med Byrået. Reguleringsmyndigheten kan kreve at operatøren av transmisjonsnettet endrer sin tiårige nettutviklingsplan.

6. Reguleringsmyndigheten skal overvåke og evaluere gjennomføringen av den tiårige nettutviklingsplanen.

7. I tilfeller der operatøren av transmisjonsnettet, med mindre det skjer av tvingende årsaker som ligger utenfor dennes kontroll, unnlater å foreta en investering som i henhold til den tiårige nettutviklingsplanen skulle ha vært foretatt i løpet av de tre følgende årene, skal medlemsstatene sikre at reguleringsmyndigheten er forpliktet til å treffe minst ett av følgende tiltak for å sikre at den aktuelle investeringen foretas, dersom den fortsatt er relevant på grunnlag av den seneste tiårige nettutviklingsplanen:

- a) Kreve at operatøren av transmisjonsnettet foretar de aktuelle investeringene.
- b) Organisere en anbudsprosedyre for den aktuelle investeringen som er åpen for alle investorer.
- c) Pålegge operatøren av transmisjonsnettet å godta en kapitalforhøyelse for å finansiere de nødvendige investeringene og la uavhengige investorer delta i kapitalen.

Dersom reguleringsmyndigheten har benyttet sin myndighet i henhold første ledd bokstav b), kan den pålegge operatøren av transmisjonsnettet å akseptere ett eller flere av følgende alternativer:

- a) Finansiering fra tredjemann.
- b) Bygging utført av tredjemann.
- c) Egen bygging av de aktuelle nye anleggene.
- d) Egen drift av de aktuelle nye anleggene.

Operatøren av transmisjonsnettet skal gi investorene alle opplysninger som er nødvendige for å gjennomføre investeringen, og skal kople de nye anleggene til transmisjonsnettet og generelt gjøre sitt ytterste for å lette gjennomføringen av investeringsprosjektet.

De relevante finansieringsordningene skal godkjennes av reguleringsmyndigheten.

8. Dersom reguleringsmyndigheten har benyttet sin myndighet i henhold til nr. 7 første ledd, skal den relevante tariffen dekke kostnadene ved de aktuelle investeringene.

Artikkel 23

Beslutningsmyndighet med hensyn til tilkopling av lagringsanlegg, regassifiseringsanlegg for LNG og industrikunder til transmisjonsnettet

1. Operatøren av transmisjonsnettet skal fastsette og offentliggjøre åpne og effektive framgangsmåter og tariffer for ikke-diskriminerende tilkopling av lagringsanlegg, regassifiseringsanlegg for LNG og industrikunder til transmisjonsnettet. Disse framgangsmåtene skal godkjennes av reguleringsmyndigheten.

2. Operatøren av transmisjonsnettet skal ikke ha rett til å nekte tilkopling av et nytt lagringsanlegg, et regassifiseringsanlegg for LNG eller en industrikunde med henvisning til mulige framtidige begrensninger av tilgjengelig nettkapasitet eller ytterligere kostnader knyttet til nødvendig kapasitetsøkning. Operatøren av transmisjonsnettet skal sikre tilstrekkelig inngangs- og utgangskapasitet for den nye tilkoplingen.

KAPITTEL V

DISTRIBUSJON OG FORSYNING

Artikkel 24

Utpeking av operatører av distribusjonsnett

For et tidsrom som medlemsstatene skal fastsette idet de tar hensyn til effektivitet og økonomisk balanse, skal medlemsstatene utpeke eller anmode foretak som eier eller har ansvar for distribusjonsnett, om å utpeke en eller flere operatører av distribusjonsnett, og de skal sikre at disse operatørene opptrer i samsvar med artikkel 25, 26 og 27.

Artikkel 25

Oppgaver for operatører av distribusjonsnett

1. Hver operatør av distribusjonsnett skal ha ansvar for å sikre at nettet på lang sikt vil ha evne til å dekke en rimelig etterspørsel etter distribusjon av gass, og på økonomiske vilkår drive, vedlikeholde og utvikle et sikkert, pålitelig og effektivt nett på sitt område som tar behørig hensyn til miljøet og energieffektiviteten.

2. Operatøren av distribusjonsnettet skal ikke under noen omstendighet forskjellsbehandle nettbrukere eller grupper av nettbrukere, særlig ikke til fordel for egne tilknyttede foretak.

3. Hver operatør av distribusjonsnett skal utlevere til andre operatører av distribusjonsnett og til operatører av transmisjonsnett, LNG-anlegg og/eller lagringsanlegg tilstrekkelige opplysninger til å sikre at transport og lagring av naturgass kan skje på en måte som er forenlig med en sikker og effektiv drift av samkjøringsnettet.

4. Hver operatør av distribusjonsnett skal gi nettbrukerne de opplysningene de trenger for effektiv tilgang til og bruk av nettet.

5. Dersom en operatør av distribusjonsnett har ansvar for utjevning i distribusjonsnettet, skal reglene den vedtar for dette formål, være objektive, oversiktlige og ikke-diskriminerende, herunder reglene for nettbrukernes betaling i forbindelse med ubalanse i energiforsyningen. Vilkår, herunder regler og tariffer, for slike tjenester som ytes av operatører av distribusjonsnett, skal fastsettes i henhold til en metode som er forenlig med artikkel 41 nr. 6, på en ikke-diskriminerende måte som gjenspeiler kostnadene, og de skal offentliggjøres.

Artikkel 26

Rettslig atskillelse av operatører av distribusjonsnett

1. Dersom operatøren av distribusjonsnettet er del av et vertikalt integrert foretak, skal den være uavhengig, i det minste med hensyn til juridisk form, organisering og beslutningstaking, av annen virksomhet som ikke er knyttet til distribusjon. Disse reglene skal ikke innebære noen forpliktelse til å skille eierskap av eiendeler i distribusjonsnettet fra det vertikalt integrerte foretaket.

2. I tillegg til kravene i nr. 1 skal operatøren av distribusjonsnettet, når den er del av et vertikalt integrert foretak, være uavhengig med hensyn til organisering og beslutningstaking fra annen virksomhet som ikke er knyttet til distribusjon. For å oppnå dette skal følgende minstekriterier oppfylles:

- a) Personer som har ledelsesansvar for operatøren av distribusjonsnettet, kan ikke inngå i foretaksstrukturer i det integrerte naturgassforetaket som har direkte eller indirekte ansvar for den daglige driften av produksjon, transmisjon og forsyning av naturgass.
- b) Det må treffes egnede tiltak for å sikre at de yrkesmessige interessene til personer som har ledelsesansvar for operatøren av distribusjonsnettet, tas hensyn til på en måte som sikrer at de er i stand til å opptre uavhengig,
- c) Operatøren av distribusjonsnettet må ha reell rett til å treffe beslutninger, uavhengig av det integrerte naturgassforetaket, med hensyn til eiendeler som er nødvendige for å drive, vedlikeholde eller utvikle nettet. Operatøren av distribusjonsnettet skal råde over de nødvendige ressursene til å utføre disse oppgavene, herunder menneskelige, tekniske, finansielle og fysiske ressurser. Dette bør ikke være til hinder for at det kan foretas egnet samordning som sikrer vern av morselskapets økonomiske og forvaltningsmessige overvåkingsrettigheter med hensyn til avkastningen, som er indirekte underlagt bestemmelsene i artikkel 41 nr. 6, av midler investert i et datterselskap. Dette skal særlig gjøre det mulig for morselskapet å godkjenne den årlige finansieringsplanen, eller et tilsvarende dokument, for

operatøren av distribusjonsnettet og å fastsette samlede grenser for datterselskapets gjeldsnivå. Morselskapet skal ikke kunne gi instruksjoner med hensyn til den daglige driften eller enkeltbeslutninger om bygging eller oppgradering av distribusjonsledninger, så lenge disse beslutningene ikke overskrider vilkårene i den godkjente finansieringsplanen eller et tilsvarende dokument.

- d) Operatøren av distribusjonsnettet skal utarbeide et samsvarsprogram som beskriver de tiltak som er truffet for å sikre at diskriminerende atferd er utelukket, og sikre kontroll av at programmet følges. Samsvarsprogrammet skal fastsette hvilke spesifikke forpliktelser de ansatte er pålagt med henblikk på nå dette målet. En årsrapport med en beskrivelse av de tiltak som er truffet, skal framlegges for reguleringsmyndigheten nevnt i artikkel 39 nr. 1 av den personen eller det organet som har ansvar for overvåking av samsvarsprogrammet, det vil si av den samsvarsansvarlige for operatøren av distribusjonsnettet, og skal offentliggjøres. Den samsvarsansvarlige for operatøren av distribusjonsnettet skal være helt uavhengig og skal ha tilgang til alle nødvendige opplysninger hos operatøren av distribusjonsnettet og ethvert tilknyttet foretak for å utføre sin oppgave.

3. Dersom operatøren av distribusjonsnettet er del av et vertikalt integrert foretak, skal medlemsstatene sikre at virksomheten til operatøren av distribusjonsnettet overvåkes av reguleringsmyndighetene eller andre vedkommende organer, slik at den ikke kan dra fordel av sin vertikale integrasjon for å vri konkurransen. Særlig skal vertikalt integrerte operatører av distribusjonsnett i sin kommunikasjon og merkevarestrategi ikke skape usikkerhet med hensyn til den separate identiteten av forsyningsdelen av det vertikalt integrerte foretaket.

4. Medlemsstatene kan vedta ikke å anvende nr. 1, 2 og 3 på integrerte naturgassforetak som betjener færre enn 100 000 tilknyttede kunder.

Artikkel 27

Taushetsplikt for operatører av distribusjonsnett

1. Hver operatør av distribusjonsnett skal, med forbehold for artikkel 30 eller enhver annen lovbestemt opplysningsplikt, sørge for fortrolig behandling av forretningsmessig følsomme opplysninger som den mottar i forbindelse med utøvelsen av sin virksomhet, og skal hindre at opplysninger om egen virksomhet som kan gi forretningsmessige fordeler, blir gitt videre på en diskriminerende måte.

2. Operatører av distribusjonsnett skal, innenfor rammen av salg eller kjøp av naturgass utført av et tilknyttet foretak, ikke misbruke forretningsmessig følsomme opplysninger som de har mottatt fra tredjemann i forbindelse med tildeling av eller forhandling om tilgang til nettet.

*Artikkel 28***Lukkede distribusjonsnett**

1. Medlemsstatene kan fastsette at nasjonale reguleringsmyndigheter eller andre vedkommende myndigheter klassifiserer et nett som distribuerer gass innenfor et geografisk avgrenset industrielt eller kommersielt anlegg eller et anlegg med felles tjenester, og som, med forbehold for nr. 4, ikke forsyner privatkunder, som et lukket distribusjonsnett såfremt

- a) driften eller produksjonsprosessen hos brukerne av nettet av særskilte tekniske eller sikkerhetsmessige årsaker er integrert, eller
- b) nettet distribuerer gass hovedsakelig til eieren eller operatøren av nettet eller til deres tilknyttede foretak.

2. Medlemsstatene kan fastsette at nasjonale reguleringsmyndigheter unntar operatøren av et lukket distribusjonsnett fra kravet i artikkel 32 nr. 1 om at tariffene, eller metodene for beregning av dem, skal godkjennes før de trer i kraft i samsvar med artikkel 41.

3. Dersom det gis unntak i henhold til nr. 2, skal gjeldende tariff, eller metodene for beregning av dem, gjennomgås og godkjennes i samsvar med artikkel 41 etter anmodning fra en bruker av det lukkede distribusjonsnettet.

4. Dersom et lite antall privatkunder som har et ansettelsesforhold eller tilsvarende tilknytning til eieren av distribusjonsnettet, og som er lokalisert innenfor det området som betjenes av et lukket distribusjonsnett, bruker nettet tilfeldig, skal dette ikke være til hinder for at det gis unntak i henhold til nr. 2.

*Artikkel 29***Kombinert operatør**

Artikkel 26 nr. 1 skal ikke hindre en operatør i å drive et kombinert transmisjonsnett, LNG-anlegg, lagringsanlegg og distribusjonsnett, forutsatt at nevnte operatør overholder artikkel 9 nr. 1 eller artikkel 14 og 15 eller kapittel IV, eller omfattes av artikkel 49 nr. 6.

KAPITTEL VI

ATSKILTE OG OVERSIKTLIGE REGNSKAPER*Artikkel 30***Rett til tilgang til regnskaper**

1. Medlemsstatene eller enhver vedkommende myndighet som de utpeker, herunder reguleringsmyndighetene nevnt i artikkel 39 nr. 1 og tvisteløsningsmyndighetene nevnt i artikkel 34 nr. 3, skal ha tilgang til regnskapene til naturgassforetak som fastsatt i artikkel 31 når dette er nødvendig for at de skal kunne utføre sine oppgaver.

2. Medlemsstatene og enhver utpekt vedkommende myndighet, herunder reguleringsmyndighetene nevnt i artikkel 39 nr. 1 og tvisteløsningsmyndighetene, skal sørge for at forretningsmessig følsomme opplysninger behandles fortrolig. Medlemsstatene kan fastsette at slike opplysninger skal offentliggjøres dersom det er nødvendig for at vedkommende myndigheter skal kunne utføre sine oppgaver.

*Artikkel 31***Atskilte regnskaper**

1. Medlemsstatene skal treffe de nødvendige tiltak for å sikre at naturgassforetakenes regnskaper føres i samsvar med bestemmelsene i nr. 2–5 i denne artikkel. Dersom naturgassforetak er unntatt fra denne bestemmelsen på grunnlag av artikkel 49 nr. 2 og 4, skal de som et minstekrav føre sine regnskaper i samsvar med denne artikkel.

2. Uansett eierstruktur og rettslig form skal naturgassforetakene utarbeide, få revidert og offentliggjøre sine årsregnskaper i samsvar med de bestemmelsene i nasjonal lovgivning om aksjeselskapers årsregnskaper som er vedtatt i samsvar med fjerde rådsdirektiv 78/660/EØF av 25. juli 1978 med hjemmel i traktatens artikkel 44 nr. 2 bokstav g)⁽¹⁾ om årsregnskapene for visse selskapsformer⁽²⁾.

Foretak som ikke er rettslig forpliktet til å offentliggjøre sine årsregnskaper, skal oppbevare en kopi av disse tilgjengelig for allmennheten ved sitt hovedkontor.

3. For å unngå forskjellsbehandling, krysssubsidierting og konkurransevridning skal naturgassforetak i sine internregnskaper føre atskilte regnskaper for sin virksomhet i forbindelse med transmisjon, distribusjon, LNG og lagring av naturgass, på samme måte som de måtte ha gjort dersom den aktuelle virksomheten hadde blitt utøvd av atskilte foretak. De skal også føre regnskaper, eventuelt konsoliderte, for annen gassvirksomhet som ikke er knyttet til transmisjon, distribusjon, LNG og lagring. Inntil 1. juli 2007 skal de føre atskilte regnskaper for forsyningsvirksomhet for berettigede kunder og forsyningsvirksomhet for ikke-berettigede kunder. Inntekter fra eierskap av transmisjons- eller distribusjonsnett skal angis i regnskapene. De skal ved behov føre konsoliderte regnskaper for annen virksomhet som ikke er knyttet til gass. Internregnskapene skal inneholde en balanse og et resultatregnskap for hver virksomhet.

4. I revisjonen nevnt i nr. 2 skal det særlig kontrolleres at forpliktelsen til å unngå forskjellsbehandling og krysssubsidierting nevnt i nr. 3 overholdes.

⁽¹⁾ Tittelen på direktiv 78/660/ EØF er endret for å ta hensyn til omnummereringen av artiklene i traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap i samsvar med artikkel 12 i Amsterdamtraktaten; den opprinnelige henvisningen var til artikkel 54 nr. 3 bokstav g).

⁽²⁾ EFT L 222 av 14.8.1978, s. 11.

5. Foretakene skal i sine internregnskaper angi hvilke regler for fordeling av eiendeler og forpliktelser, utgifter og inntekter samt avskrivning, med forbehold for gjeldende nasjonale regnskapsregler, som de følger ved utarbeiding av de atskilte regnskapene nevnt i nr. 3. Disse interne reglene kan endres bare i særskilte tilfeller. Slike endringer skal angis og være behørig begrunnet.

6. I notene til årsregnskapene skal alle transaksjoner av et visst omfang som er gjennomført med tilknyttede foretak, angis.

KAPITTEL VII

ORGANISERING AV TILGANG TIL NETTET

Artikkel 32

Tilgang for tredjemann

1. Medlemsstatene skal sikre at det innføres et system for tredjemanns tilgang til transmisjons- og distribusjonsnett og til LNG-anlegg basert på offentliggjorte tariffer som gjelder for alle berettigede kunder, herunder forsyningsforetak, og som anvendes objektivt og uten forskjellsbehandling mellom nettbrukere. Medlemsstatene skal sikre at disse tariffene, eller metodene for beregning av dem, godkjennes før de trer i kraft i samsvar med artikkel 41, av en reguleringsmyndighet nevnt i artikkel 39 nr. 1, og at disse tariffene – og metodene, dersom bare metoder godkjennes – offentliggjøres før de trer i kraft.

2. Operatører av transmisjonsnett skal, dersom det er nødvendig for å utføre deres oppgaver, herunder i forbindelse med transmisjon over landegrensene, ha tilgang til nettet til andre operatører av transmisjonsnett.

3. Bestemmelsene i dette direktiv skal ikke være til hinder for at langsiktige kontrakter inngås, forutsatt at de er i samsvar med Fellesskapets konkurranseregler.

Artikkel 33

Tilgang til lagring

1. Dersom det er teknisk og/eller økonomisk nødvendig for å gi effektiv nettilgang med sikte på forsyning av kunder og organisering av tilgang til tilleggstjenester, kan medlemsstatene ved organisering av tilgang til lagringsanlegg og lagring i rørledning velge én av eller begge framgangsmåtene i nr. 3 og 4. Disse framgangsmåtene skal anvendes etter objektive, oversiktlige og ikke-diskriminerende kriterier.

Reguleringsmyndighetene, dersom medlemsstatene har fastsatt dette, eller medlemsstatene skal fastsette og offentliggjøre kriterier for hvilken ordning som skal gjelde for tilgang til lagringsanlegg og lagring i rørledning. De skal offentliggjøre eller pålegge operatørene av lagringsanlegg og operatørene av

transmisjonsnett å offentliggjøre hvilke lagringsanlegg eller deler av slike lagringsanlegg og hvilken lagring i rørledning som tilbys i henhold til de ulike framgangsmåtene omhandlet i nr. 3 og 4.

Forpliktelsen nevnt i annet ledd annet punktum berører ikke medlemsstatenes valgfrihet i henhold til første ledd.

2. Bestemmelsene i nr. 1 får ikke anvendelse på tilleggstjenester og midlertidig lagring som er knyttet til LNG-anlegg og er nødvendige for regassifiseringsprosessen og påfølgende levering til transmisjonsnett.

3. Ved forhandlet tilgang skal medlemsstatene eller, dersom medlemsstatene har fastsatt dette, reguleringsmyndighetene treffe de tiltak som er nødvendige for at naturgassforetakene og berettigede kunder innenfor eller utenfor det området samkjøringsnett dekker, kan forhandle om tilgang til lagringsanlegg og lagring i rørledning, dersom dette er teknisk og/eller økonomisk nødvendig for å gi effektiv tilgang til nettet samt for å skaffe tilgang til andre tilleggstjenester. Partene skal ha plikt til å forhandle i god tro om tilgang til lagringsanlegg, lagring i rørledning og andre tilleggstjenester.

Kontrakter om tilgang til lagringsanlegg, lagring i rørledning og andre tilleggstjenester skal forhandles fram med den berørte operatøren av lagringsanlegg eller de berørte naturgassforetakene. Reguleringsmyndighetene, dersom medlemsstatene har fastsatt dette, eller medlemsstatene skal kreve at operatører av lagringsanlegg og naturgassforetak innen 1. januar 2005 og deretter hvert år offentliggjør sine viktigste forretningsmessige vilkår for bruken av lagringsanlegg, lagring i rørledning og andre tilleggstjenester.

Ved fastsettelse av vilkårene nevnt i annet ledd skal operatørene av lagringsanlegg og naturgassforetakene rådføre seg med nettbrukerne.

4. Ved regulert tilgang skal reguleringsmyndighetene, dersom medlemsstatene har fastsatt dette, eller medlemsstatene treffe de tiltak som er nødvendige for å gi naturgassforetak og berettigede kunder innenfor eller utenfor det området samkjøringsnett dekker, tilgangsrett til lagringsanlegg, lagring i rørledning og andre tilleggstjenester, på grunnlag av offentliggjorte tariffer og/eller andre vilkår for bruk av slike lagringsanlegg og slik lagring i rørledning, dersom det er teknisk og/eller økonomisk nødvendig for å gi effektiv tilgang til nettet samt for å organisere tilgang til andre tilleggstjenester. Reguleringsmyndighetene, dersom medlemsstatene har fastsatt dette, eller medlemsstatene skal rådføre seg med nettbrukerne ved fastsettelse av disse tariffene eller metodene for beregning av dem. Tilgangsretten kan gis til berettigede kunder ved å tillate dem å inngå leveringskontrakter med andre konkurrerende naturgassforetak enn nettets eier og/eller operatør eller et tilknyttet foretak.

*Artikkel 34***Tilgang til oppstrømsgassrørledningsnett**

1. Medlemsstatene skal treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre at naturgassforetakene og berettigede kunder, uansett hvor de er lokalisert, i samsvar med denne artikkel kan få tilgang til oppstrømsgassrørledningsnettet, herunder anlegg som yter tilknyttede tekniske tjenester i forbindelse med slik tilgang, unntatt de delene av slike nett og anlegg som brukes til lokal produksjonsvirksomhet på et felt der gassen produseres. Kommisjonen skal underrettes om disse tiltakene i samsvar med bestemmelsene i artikkel 54.

2. Tilgangen nevnt i nr. 1 skal gis på en måte som medlemsstaten bestemmer i samsvar med relevant lovgivning. Medlemsstatene skal ha som mål å sikre rettferdig og åpen tilgang, å skape et konkurransebasert marked for naturgass og å hindre misbruk av en dominerende stilling, idet det tas hensyn til forsyningssikkerhet og -regelmessighet, kapasitet som er eller med rimelig innsats kan gjøres tilgjengelig, samt vern av miljøet. Det kan tas hensyn til følgende:

- a) Nødvendigheten av å nekte tilgang når det tekniske spesifikasjonene er innbyrdes uforenlige, og dette problemet ikke kan løses med rimelig innsats.
- b) Nødvendigheten av å unngå vanskeligheter som ikke kan overvinnes med rimelig innsats, og som kan svekke effektiviteten til eksisterende og planlagt produksjon av hydrokarboner, herunder fra felt med begrenset økonomisk levedyktighet.
- c) Nødvendigheten av å respektere de rimelige og behørig begrunnede behovene til eieren eller operatøren av et oppstrømsgassrørledningsnett for transport og behandling av gassen, og interessene til de øvrige brukerne av oppstrømsgassrørledningsnettet eller av anlegg for behandling eller håndtering som vil kunne bli berørt.
- d) Nødvendigheten av å anvende, i samsvar med fellesskapsretten, deres lovgivning og administrative framgangsmåter for tildeling av tillatelser til produksjon eller oppstrømsutbygging.

3. Medlemsstatene skal sørge for å innføre en ordning for tvisteløsning som omfatter en myndighet som er uavhengig av partene, og som har tilgang til alle relevante opplysninger, for å gjøre det mulig raskt å løse tvister om tilgang til oppstrømsgassrørledningsnett, idet det tas hensyn til kriteriene i nr. 2 og antallet parter som kan delta i forhandlingene om tilgang til slike nett.

4. Ved tvister på tvers av landegrensene skal tvisteløsningsordningen i den medlemsstaten som har jurisdiksjon over oppstrømsgassrørledningsnettet som det nektes tilgang til, anvendes. Ved tvister på tvers av landegrensene der det aktuelle nettet hører under flere medlemsstater, skal disse rådføre seg med hverandre for å sikre at bestemmelsene i dette direktiv anvendes konsekvent.

*Artikkel 35***Nektelse av tilgang**

1. Naturgassforetakene kan nekte tilgang til nettet dersom de har kapasitetsmangel, eller dersom slik tilgang vil hindre dem i å oppfylle forpliktelsene til å yte offentlig tjeneste nevnt i artikkel 3 nr. 2 som de er blitt pålagt, eller på grunn av store økonomiske og finansielle vanskeligheter knyttet til kontrakter med faste betalingsforpliktelser, idet det tas hensyn til kriteriene og framgangsmåtene i artikkel 48 og den løsningen medlemsstaten har valgt i samsvar med artikkel 48 nr. 1. Enhver slikt nektelse skal være behørig begrunnet.

2. Medlemsstatene kan treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre at et naturgassforetak som nekter tilgang til nettet på grunn av kapasitetsmangel eller manglende tilkopling, foretar de nødvendige utbedringer i den grad dette er økonomisk forsvarlig, eller dersom en potensiell kunde er villig til å betale for dem. I tilfeller der artikkel 4 nr. 4 anvendes, skal medlemsstatene treffe slike tiltak.

*Artikkel 36***Ny infrastruktur**

1. Større ny gassinfrastruktur, dvs. overføringsforbindelser, LNG-anlegg og lagringsanlegg, kan på anmodning for et angitt tidsrom unntas fra bestemmelsene i artikkel 9, 32, 33 og 34 og artikkel 41 nr. 6, 8 og 10 på følgende vilkår:

- a) Investeringen må øke konkurransen i gassforsyningen og øke forsyningssikkerheten.
- b) Risikoen knyttet til investeringen må være slik at investeringen ikke ville ha blitt gjort dersom det ikke ble gitt unntak.
- c) Infrastrukturen må være eid av en fysisk eller juridisk person som i det minste med hensyn til juridisk form er atskilt fra operatørene av de nettene som infrastrukturen skal bygges i.
- d) Det må kreves avgifter av brukerne av infrastrukturen.
- e) Unntaket må ikke skade konkurransen eller hindre at det indre marked for naturgass fungerer tilfredsstillende, eller at det regulerte nettet som infrastrukturen er koplet til, fungerer tilfredsstillende.

2. Nr. 1 får også anvendelse på betydelige kapasitetsøkninger i eksisterende infrastruktur og på endringer av slik infrastruktur som gjør det mulig å utvikle nye kilder til gassforsyning.

3. Reguleringsmyndigheten nevnt i kapittel VIII kan i hvert enkelt tilfelle treffe beslutning om unntaket nevnt i nr. 1 og 2.

4. Dersom den aktuelle infrastrukturen strekker seg over mer enn én medlemsstats territorium, kan Byrådet legge fram en rådgivende uttalelse for reguleringsmyndighetene i de berørte medlemsstatene som kan brukes som grunnlag for deres beslutning, innen to måneder fra datoen da anmodningen om unntak ble mottatt av den siste av disse reguleringsmyndighetene.

Dersom alle de berørte reguleringsmyndighetene er kommet til enighet om anmodningen om unntak innen seks måneder fra datoen da anmodningen ble mottatt av den siste av reguleringsmyndighetene, skal de underrette Byrådet om sin beslutning.

Byrådet skal utføre de oppgavene som tildeles de berørte medlemsstatenes reguleringsmyndigheter ved denne artikkel,

a) dersom det ikke er oppnådd enighet mellom alle de berørte reguleringsmyndighetene innen seks måneder fra datoen da anmodningen om unntak ble mottatt av den siste av disse reguleringsmyndighetene, eller

b) på felles anmodning fra de berørte reguleringsmyndighetene.

Alle de berørte reguleringsmyndighetene kan i fellesskap anmode om at tidsrommet nevnt i tredje ledd bokstav a) forlenges med inntil tre måneder.

5. Før Byrådet treffer beslutning, skal det rådføre seg med de berørte reguleringsmyndighetene og med søkerne.

6. Et unntak kan omfatte hele eller deler av kapasiteten i den nye infrastrukturen eller i den eksisterende infrastrukturen med betydelig økt kapasitet.

Når det besluttes om det skal gis et unntak, skal det i hvert enkelt tilfelle vurderes om det må fastsettes vilkår for unntakets varighet og for ikke-diskriminerende tilgang til infrastrukturen. Når det treffes beslutning om disse vilkårene, skal det særlig tas hensyn til ytterligere kapasitet som skal bygges, eller endring av eksisterende kapasitet, prosjektets tidshorisont og nasjonale forhold.

Før reguleringsmyndigheten gir et unntak, skal den fastsette reglene og ordningene for forvaltning og tildeling av kapasitet. Reglene skal kreve at alle potensielle brukere av infrastrukturen oppfordres til å melde sin interesse for å inngå avtaler om en viss kapasitet før fordelingen av kapasitet i den nye infrastrukturen skjer, herunder til eget bruk. Reguleringsmyndigheten skal kreve at reglene for flaskehalshåndtering omfatter en plikt til å tilby den uutnyttede kapasiteten på markedet, og at brukerne av infrastrukturen skal ha rett til å handle med sin avtalte kapasitet på sekundærmarkedet. Ved vurderingen av kriteriene nevnt i nr. 1 bokstav a), b) og e) skal det tas hensyn til resultatene av framgangsmåten for kapasitetstildeling.

Beslutningen om unntak, herunder eventuelle vilkår som nevnt i annet ledd i dette nummer, skal være behørig begrunnet og skal offentliggjøres.

7. Uten hensyn til nr. 3 kan medlemsstatene fastsette at reguleringsmyndigheten eller Byrådet, alt etter som, skal framlegge sin uttalelse om anmodningen om unntak for det relevante organet i medlemsstaten for formell beslutning. Denne uttalelsen skal offentliggjøres sammen med beslutningen.

8. Reguleringsmyndigheten skal umiddelbart sende Kommisjonen en kopi av alle anmodninger om unntak som den mottar. Vedkommende myndighet skal umiddelbart underrette Kommisjonen om beslutningen og oversende alle relevante opplysninger om den. Disse opplysningene kan oversendes Kommisjonen i form av et sammendrag som gjør det mulig for Kommisjonen å treffe en velbegrunnet beslutning. Opplysningene skal særlig omfatte

a) en detaljert begrunnelse for at reguleringsmyndigheten eller medlemsstaten har gitt eller nektet unntak, sammen med en henvisning til nr. 1 og den eller de relevante bokstaver i det nummeret som ligger til grunn for beslutningen, herunder økonomiske opplysninger som begrunner behovet for unntaket,

b) den analysen som er foretatt av hvordan innvilging av unntaket vil påvirke konkurransen og den effektive virkemåten til det indre marked for naturgass,

c) begrunnelsen for det tidsrommet og den andelen av den berørte gassinfrastrukturens samlede kapasitet som unntaket gis for,

d) dersom unntaket gjelder en overføringsforbindelse, resultatet av samrådet med de berørte reguleringsmyndighetene, og

e) infrastrukturens bidrag til en diversifisering av gassforsyningen.

9. Kommisjonen kan innen to måneder etter at den har mottatt underretning, treffe beslutning om å kreve at reguleringsmyndigheten endrer eller trekker tilbake beslutningen om å gi unntak. Fristen på to måneder kan forlenges med ytterligere to måneder dersom Kommisjonen etterspør ytterligere opplysninger. Denne forlengede fristen skal begynne å løpe dagen etter mottak av fullstendige opplysninger. Den opprinnelige fristen på to måneder kan også forlenges med samtykke fra både Kommisjonen og reguleringsmyndigheten.

Dersom de ønskede opplysningene ikke legges fram innen fristen angitt i anmodningen, skal underretningen anses som trukket tilbake, med mindre enten fristen er blitt forlenget før den utløp, med samtykke fra både Kommisjonen og reguleringsmyndigheten, eller reguleringsmyndigheten i en behørig begrunnet erklæring har meddelt Kommisjonen at den anser underretningen for å være fullstendig.

Reguleringsmyndigheten skal innen en måned etterkomme Kommisjonens beslutning om å endre eller trekke tilbake beslutningen om unntak, og skal underrette Kommisjonen om dette.

Kommisjonen skal sørge for at forretningsmessig følsomme opplysninger behandles fortrolig.

Kommisjonens godkjenning av en beslutning om unntak skal utløpe to år etter datoen for vedtakelsen dersom byggingen av infrastrukturen ennå ikke er påbegynt, og fem år etter vedtakelsen dersom infrastrukturen ikke er satt i drift, med mindre Kommisjonen beslutter at eventuelle forsinkelser skyldes vesentlige hindringer som personen som er blitt innvilget unntak, ikke har kunnet kontrollere.

10. Kommisjonen kan vedta retningslinjer for anvendelse av vilkårene fastsatt i nr. 1 i denne artikkel og fastsette framgangsmåten som skal følges ved anvendelse av nr. 3, 6, 8 og 9 i denne artikkel. Disse tiltakene, som har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å utfylle det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll nevnt i artikkel 51 nr. 3.

Artikkel 37

Markedsåpning og gjensidighet

1. Medlemsstatene skal sikre at berettigede kunder
 - a) inntil 1. juli 2004 er berettigede kunder som definert i artikkel 18 i europaparlaments- og rådsdirektiv 98/30/EF av 22. juni 1998 om felles regler for det indre marked for naturgass⁽¹⁾; medlemsstatene skal innen 31. januar hvert år offentliggjøre kriteriene for definisjonen av disse berettigede kundene,

- b) fra og med 1. juli 2004 er alle forretningskunder,
- c) fra og med 1. juli 2007 er alle kunder.

2. For å unngå ubalanse med hensyn til åpningen av gassmarkedene

- a) skal kontrakter om gassforsyning som inngås med en berettiget kunde i en annen medlemsstats nett, ikke være forbudt dersom kunden er berettiget i begge berørte nett, og
- b) kan Kommisjonen, dersom transaksjonene nevnt i bokstav a) nektes fordi kunden er berettiget i bare ett av de to nettene, idet det tas hensyn til markedssituasjonen og felles interesser, pålegge den nektende parten å gjennomføre den ønskede forsyningen på anmodning fra en av medlemsstatene i de to nettene.

Artikkel 38

Direkteledninger

1. Medlemsstatene skal treffe de nødvendige tiltak for å sikre at

- a) naturgassforetak som er etablert på deres territorium, kan forsyne de berettigede kundene gjennom en direkteledning, og
- b) enhver berettiget kunde av denne typen som er etablert på deres territorium, kan forsynes av naturgassforetakene gjennom en direkteledning.

2. Dersom det kreves tillatelse til bygging eller drift av direkteledninger (for eksempel lisens, bevilling, konsesjon, avtale eller godkjenning), skal medlemsstatene eller enhver vedkommende myndighet som de utpeker, fastsette kriteriene for tildeling av tillatelse til å bygge eller drive direkteledninger på medlemsstatenes territorium. Disse kriteriene skal være objektive, oversiktlige og ikke-diskriminerende.

3. Medlemsstatene kan gjøre tillatelsen til å bygge en direkteledning betinget enten av at tilgang til nettet er blitt nektet på grunnlag av artikkel 35, eller av at det innledes en framgangsmåte for tvisteløsning i henhold til artikkel 41.

KAPITTEL VIII

NASJONALE REGULERINGSMYNDIGHETER

Artikkel 39

Utpeking av reguleringsmyndigheter og deres uavhengighet

1. Hver medlemsstat skal utpeke en enkelt nasjonal reguleringsmyndighet på nasjonalt plan.

⁽¹⁾ EFT L 204 av 21.7.1998, s. 1.

2. Nummer 1 i denne artikkel berører ikke utpekingen av andre reguleringsmyndigheter på regionalt plan i medlemsstatene, forutsatt at det finnes en høyt rangert representant med henblikk på representasjon og kontakt på fellesskapsplan i Byråets reguleringsråd i samsvar med artikkel 14 nr. 1 i forordning (EF) nr. 713/2009.

3. Som unntak fra nr. 1 i denne artikkel kan en medlemsstat utpeke reguleringsmyndigheter for mindre nett på et geografisk atskilt område som hadde et forbruk i 2008 på under 3 % av totalforbruket i medlemsstaten som området er del av. Dette unntaket skal ikke berøre utpekingen av en høyt rangert representant med henblikk på representasjon og kontakt på fellesskapsplan i Byråets reguleringsråd i samsvar med artikkel 14 nr. 1 i forordning (EF) nr. 713/2009.

4. Medlemsstatene skal sikre at reguleringsmyndigheten er uavhengig og utøver sin myndighet på en upartisk og åpen måte. For dette formål skal medlemsstatene sikre at reguleringsmyndigheten, når den utfører reguleringsoppgavene den er gitt i henhold til dette direktiv og relevant lovgivning,

- a) er juridisk atskilt fra og funksjonelt uavhengig av ethvert annet offentlig eller privat organ,
- b) sikrer at dens ansatte og personer som har ledelsesansvar,
 - i) opptrer uavhengig av enhver markedsinteresse, og
 - ii) ikke søker eller mottar direkte instruksjoner fra noen regjering eller noe offentlig eller privat organ i utførelsen av sine reguleringsoppgaver. Dette kravet hindrer ikke nært samarbeid med andre relevante nasjonale myndigheter når det er hensiktsmessig, eller generelle politiske retningslinjer fra regjeringen som ikke gjelder reguleringsmyndighetens myndighet og oppgaver i henhold til artikkel 41.

5. For å beskytte reguleringsmyndighetens uavhengighet skal medlemsstatene særlig sikre

- a) at reguleringsmyndigheten kan treffe selvstendige beslutninger uavhengig av ethvert politisk organ og har egne årlige budsjettbevilgninger med selvstendig ansvar for å gjennomføre det tildelte budsjettet og tilstrekkelige menneskelige og finansielle ressurser til å ivareta sine oppgaver, og
- b) at medlemmene av reguleringsmyndighetens styre eller, i mangel av et styre, reguleringsmyndighetens øverste ledelse utpekes for en fast periode på fem til sju år som kan fornyes én gang.

Med hensyn til første ledd bokstav b) skal medlemsstatene sikre en hensiktsmessig rotasjonsordning for styret eller den øverste ledelsen. Medlemmene av styret eller, i mangel av et styre, den øverste ledelsen kan bare løses fra sine verv dersom de ikke lenger oppfyller vilkårene fastsatt i denne artikkel eller er funnet skyldige i tjenesteforsømmelse i henhold til nasjonal rett.

Artikkel 40

Generelle mål for reguleringsmyndigheten

Ved utførelsen av reguleringsoppgavene angitt i dette direktiv skal reguleringsmyndigheten treffe alle rimelige tiltak for å nå følgende mål innenfor rammen av sine oppgaver og sin myndighet som fastsatt i artikkel 41, i nært samråd med andre relevante nasjonale myndigheter, herunder konkurransemyndighetene, dersom det er hensiktsmessig, og uten at det berører deres kompetanse:

- a) I nært samarbeid med Byrådet, andre medlemsstaters reguleringsmyndigheter og Kommisjonen fremme et konkurransebasert, sikkert og miljømessig bærekraftig indre marked for naturgass i Fellesskapet og reell markedsåpning for alle kunder og leverandører i Fellesskapet samt sikre hensiktsmessige vilkår for en effektiv og pålitelig drift av gassnettene, idet det tas hensyn til langsiktige mål.
- b) Utvikle konkurransebaserte og velfungerende regionale markeder i Fellesskapet med sikte på å nå målene nevnt i bokstav a).
- c) Fjerne restriksjoner på handel med naturgass medlemsstatene imellom, herunder utvikle hensiktsmessig kapasitet for overføring over landegrensene for å dekke etterspørselen og øke integrasjonen av nasjonale markeder som kan lette strømmen av naturgass i hele Fellesskapet.
- d) Bidra til at det på den mest kostnadseffektive måten utvikles sikre, pålitelige, effektive og ikke-diskriminerende nett som er forbrukerorientert, og fremme nettenes tilstrekkelighet og, i tråd med de generelle energipolitiske målene, energieffektivitet samt integrasjon av stor- og småskalaproduksjon av naturgass fra fornybare energikilder og distribuert produksjon i både transmisjons- og distribusjonsnettene.
- e) Fremme tilgang til nettet for ny produksjonskapasitet, særlig fjerne barrierer som kan hindre tilgang for nye markedsdeltakere og gass fra fornybare energikilder.

- f) Sikre at nettoperatorene og nettbrukerne gis egnede insentiver, både på kort og lang sikt, til å øke netteffektiviteten og fremme markedsintegrasjon.
- g) Sikre at kundene drar nytte av at deres nasjonale marked virker tilfredsstillende, fremme reell konkurranse og bidra til å sikre forbrukervernet.
- h) Bidra til å oppnå høy standard på offentlige tjenester på naturgassområdet, bidra til å beskytte sårbare kunder og bidra til forenlighet mellom de nødvendige prosessene for utveksling av data når kundene skifter leverandør.
- h) Overvåke overholdelsen av reglene for nettsikkerhet og -pålitelighet og vurdere hvordan de er blitt etterlevd tidligere, samt fastsette eller godkjenne standardene for og kravene til tjenestenes og forsyningens kvalitet, eller bidra til dette sammen med andre vedkommende myndigheter.
- i) Overvåke graden av innsyn, også i engrospriser, og sikre at naturgassforetakene overholder forpliktelsene om innsyn.
- j) Overvåke graden og effektiviteten av markedsåpning og konkurranse på grossist- og sluttbrukernivå, herunder på naturgassbørser, priser til privatkunder, herunder ordninger for forskuddsbetaling, andel av kunder som bytter leverandør, andel av kunder som frakoples forsyningen, avgifter for og utførelse av vedlikeholdstjenester, klager fra privatkunder og eventuell vridning eller begrensning av konkurransen, herunder framlegge alle relevante opplysninger og opplyse vedkommende konkurransemyndigheter om relevante saker.

Artikkel 41

Reguleringsmyndighetens oppgaver og myndighet

1. Reguleringsmyndigheten skal ha følgende oppgaver:

- a) Fastsette eller godkjenne, i samsvar med oversiktlige kriterier, transmisjons- eller distribusjonstariffer eller metodene for beregning av dem.
- b) Sikre at operatører av transmisjons- og distribusjonsnett, og eventuelt netteiere, samt ethvert naturgassforetak overholder sine forpliktelser i henhold til dette direktiv og annet relevant fellesskapsregelverk, også når det gjelder grensekryssende forhold.
- c) Samarbeide om grensekryssende forhold med reguleringsmyndigheten eller -myndighetene i de berørte medlemsstatene og med Byrådet.
- d) Overholde og gjennomføre alle relevante juridisk bindende beslutninger fra Byrådet og Kommisjonen.
- e) Avlegge årsrapport om sin virksomhet og utførelsen av sine oppgaver til de relevante myndighetene i medlemsstatene og til Byrådet og Kommisjonen. Slike rapporter skal beskrive hvilke skritt som er tatt og hvilke resultater som er oppnådd med hensyn til hver av oppgavene angitt i denne artikkel.
- f) Sikre at det ikke forekommer kryssubsidiering mellom transmisjons-, distribusjons-, lagrings-, LNG- og forsyningsvirksomhet.
- g) Overvåke investeringsplanene til operatørene av transmisjonsnett og i sin årsrapport gi en vurdering av investeringsplanene til operatørene av transmisjonsnett med hensyn til deres forenlighet med nettutviklingsplanen for Fellesskapet nevnt i artikkel 8 nr. 3 bokstav b) i forordning (EF) nr. 715/2009. Denne vurderingen kan omfatte anbefalinger om å endre investeringsplanene.
- k) Overvåke forekomsten av begrensende avtalevilkår, herunder eksklusivitetsbestemmelser som kan hindre større forretningskunder i å inngå avtale med mer enn én leverandør eller begrense deres muligheter til å gjøre dette, og eventuelt underrette de nasjonale konkurransemyndighetene om slike vilkår.
- l) Respektere avtalefriheten med hensyn til forsyningskontrakter som kan avbrytes, og med hensyn til langsiktige kontrakter, forutsatt at de er forenlige med fellesskapsretten og i samsvar med Fellesskapets politikk.
- m) Overvåke den tiden det tar for operatører av transmisjons- og distribusjonsnett å foreta tilkoplinger og utføre reparasjoner.
- n) Overvåke og gjennomgå vilkårene for tilgang til lagringsanlegg, lagring i rørledning og andre tilleggstjenester som fastsatt i artikkel 33. Dersom ordningen for tilgang til lagring er fastsatt i samsvar med artikkel 33 nr. 3, skal denne oppgaven ikke omfatte gjennomgang av tariffer.
- o) Bidra til å sikre, sammen med andre relevante myndigheter, at tiltakene for forbrukervern, herunder de som er fastsatt i vedlegg I, er effektive og håndheves.
- p) Minst en gang i året offentliggjøre anbefalinger med hensyn til om forsyningsprisene er i samsvar med artikkel 3, og ved behov oversende disse til konkurransemyndighetene.
- q) Sikre tilgang til kundenes forbruksdata, stille til rådighet for frivillig bruk et lett forståelig harmonisert format på nasjonalt plan for forbruksdata og sikre alle kunder rask tilgang til disse dataene i samsvar med vedlegg I bokstav h).

- r) Overvåke gjennomføringen av regler som gjelder oppgaver og ansvarsområder for operatører av transmisjonsnett, operatører av distribusjonsnett, leverandører samt kunder og andre markedsdeltakere i henhold til forordning (EF) nr. 715/2009.
- s) Overvåke at kriteriene for hvorvidt et lagringsanlegg faller inn under artikkel 33 nr. 3 eller 4, anvendes korrekt.
- t) Overvåke gjennomføringen av beskyttelsestiltakene nevnt i artikkel 46.
- u) Bidra til forenlighet mellom prosessene for utveksling av data om de viktigste markedsprosessene på regionalt plan.

2. Dersom en medlemsstat har fastsatt det, kan overvåkingsoppgavene fastsatt i nr. 1 utføres av andre myndigheter enn reguleringsmyndigheten. I slike tilfeller skal opplysningene fra denne overvåkingen gjøres tilgjengelige for reguleringsmyndighetene så snart som mulig.

Når reguleringsmyndigheten utfører oppgavene omhandlet i nr. 1, skal den ved behov og i samsvar med prinsippene om bedre regelverksutforming rådføre seg med operatører av transmisjonsnett og, dersom det er hensiktsmessig, samarbeide tett med andre relevante nasjonale myndigheter, idet disses uavhengighet opprettholdes, og uten at det berører deres egen særskilte kompetanse.

Godkjenninger som gis av en reguleringsmyndighet eller Byrået i samsvar med dette direktiv, berører ikke reguleringsmyndighetens behørig begrunnede framtidige bruk av sin myndighet i samsvar med denne artikkel, eller eventuelle sanksjoner som ilegges av andre relevante myndigheter eller Kommisjonen.

3. I tillegg til oppgavene den er pålagt i henhold til nr. 1, skal reguleringsmyndigheten, når en uavhengig nettoperatør er utpekt i henhold til artikkel 14,

- a) overvåke at eieren av transmisjonsnettet og den uavhengige nettoperatøren overholder sine forpliktelser i henhold til denne artikkel, og ilegge sanksjoner for manglende overholdelse i samsvar med nr. 4 bokstav d),
- b) overvåke forbindelsene og kommunikasjonen mellom den uavhengige nettoperatøren og eieren av transmisjonsnettet for å sikre at den uavhengige nettoperatøren overholder sine forpliktelser, og særlig godkjenne kontrakter og opptre som tvisteløsningsmyndighet mellom den uavhengige nettoperatøren og eieren av transmisjonsnettet ved eventuelle klager framsatt av en av partene i samsvar med nr. 11,
- c) med forbehold for framgangsmåten i henhold til artikkel 14 nr. 2 bokstav c), for den første tiårige nettutviklingsplanen godkjenne investeringsplanleggingen og den flerårige nettutviklingsplanen som presenteres årlig av den uavhengige nettoperatøren,

- d) sikre at de tariffene som den uavhengige nettoperatøren krever for tilgang til nettet, omfatter en godtgjøring til netteieren eller netteierne som gir tilstrekkelig avkastning på netteidendelene og eventuelle nye investeringer i dem, forutsatt at de er gjort på en økonomisk og effektiv måte, og
- e) ha myndighet til å gjennomføre inspeksjoner, herunder uanmeldte inspeksjoner, i lokalene til eieren av transmisjonsnettet og den uavhengige nettoperatøren.

4. Medlemsstatene skal sørge for at reguleringsmyndighetene gis myndighet som gjør det mulig for dem å utføre oppgavene omhandlet i nr. 1, 3 og 6 effektivt og raskt. For dette formål skal reguleringsmyndigheten minst ha myndighet til å

- a) treffe beslutninger som er bindende for naturgassforetak,
- b) foreta undersøkelser av gassmarkedenes virkemåte og fastsette og innføre nødvendige og forholdsmessige tiltak for å fremme effektiv konkurranse og sikre et vel-fungerende marked; ved behov skal reguleringsmyndigheten også ha myndighet til å samarbeide med den nasjonale konkurransemyndigheten og reguleringsmyndighetene for finansmarkedene eller med Kommisjonen dersom undersøkelsen gjelder konkurranselovgevingen,
- c) kreve alle opplysninger fra naturgassforetak som er relevante for utførelsen av deres oppgaver, herunder begrunnelsen for eventuell nektelse av tilgang for tredjemand, og opplysninger om tiltak som er nødvendige for å styrke nettet,
- d) ilegge naturgassforetak som ikke oppfyller sine forpliktelser i henhold til dette direktiv eller eventuelle juridisk bindende beslutninger truffet av reguleringsmyndigheten eller Byrået, sanksjoner som er virkningsfulle, står i forhold til overtredelsen og er avskrekkende, eller foreslå at en kompetent domstol ilegger dem slike sanksjoner; dette skal omfatte myndighet til å ilegge eller foreslå å ilegge operatøren av transmisjonsnettet eller det vertikalt integrerte foretaket, alt etter som, sanksjoner på opptil 10 % av deres årsomsetning for manglende overholdelse av deres respektive forpliktelser i henhold til dette direktiv, og
- e) utføre hensiktsmessige undersøkelser og utstede relevante instruksjoner med henblikk på tvisteløsning i henhold til nr. 11 og 12.

5. Dersom det er utpekt en operatør av transmisjonsnett i samsvar med kapittel IV, skal reguleringsmyndigheten i tillegg til de pliktene og den myndigheten den er gitt i henhold til nr. 1 og 4 i denne artikkel, minst gis plikt og myndighet til å

- a) ilegge sanksjoner i samsvar med nr. 4 bokstav d) ved forskjellsbehandling til fordel for det vertikalt integrerte foretaket,
- b) overvåke kommunikasjonen mellom operatøren av transmisjonsnett og det vertikalt integrerte foretaket for å sikre at operatøren av transmisjonsnett overholder sine forpliktelser,
- c) opptre som tvisteløsningsmyndighet mellom det vertikalt integrerte foretaket og operatøren av transmisjonsnett i eventuelle klager framsatt i samsvar med nr. 11,
- d) overvåke kommersielle og finansielle forbindelser, herunder lån mellom det vertikalt integrerte foretaket og operatøren av transmisjonsnett,
- e) godkjenne alle kommersielle og finansielle avtaler mellom det vertikalt integrerte foretaket og operatøren av transmisjonsnett, forutsatt at de oppfyller markedsvilkårene,
- f) be om en begrunnelse fra det vertikalt integrerte foretaket når den mottar underretning fra den samsvarsansvarlige i samsvar med artikkel 21 nr. 4; begrunnelsen skal særlig omfatte dokumentasjon på at det ikke har forekommet forskjellsbehandling til fordel for det vertikalt integrerte foretaket,
- g) gjennomføre inspeksjoner, herunder uanmeldte, i lokalene til det vertikalt integrerte foretaket og operatøren av transmisjonsnett, og
- h) overlate til en uavhengig nettoperatør utpekt i samsvar med artikkel 14 alle eller bestemte av oppgavene til operatøren av transmisjonsnett ved vedvarende brudd på de forpliktelsene operatøren av transmisjonsnett har i henhold til dette direktiv, særlig ved gjentatte tilfeller av forskjellsbehandling til fordel for det vertikalt integrerte foretaket.
6. Reguleringsmyndighetene skal ha ansvar for å fastsette eller godkjenne, i god tid før de trer i kraft, minst de metodene som brukes til å beregne eller fastsette vilkårene for
- a) tilkoping og tilgang til nasjonale nett, herunder transmisjons- og distribusjonstariffer, samt vilkår og tariffer for tilgang til LNG-anlegg; disse tariffene eller metodene skal være utformet slik at de nødvendige investeringene i nettene og LNG-anleggene kan foretas på en slik måte at investeringene sikrer nettenes og LNG-anleggenes levedyktighet,
- b) yting av balanseringstjenester, som skal skje på den mest økonomiske måten og gi nettbrukerne passende insentiv til å balansere tilførsel og uttak; balanseringstjenestene skal leveres på en rimelig og ikke-diskriminerende måte og være basert på objektive kriterier, og
- c) tilgang til tverrnasjonal infrastruktur, herunder framgangsmåter for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering.
7. Metodene eller vilkårene nevnt i nr. 6 skal offentliggjøres.
8. Når reguleringsmyndighetene fastsetter eller godkjenner tariffene eller metodene og balanseringstjenestene, skal de sikre at operatørene av transmisjons- og distribusjonsnettene gis passende insentiv, både på kort og lang sikt, til å øke effektiviteten, fremme markedsintegrasjonen og forsynings-sikkerheten og støtte tilknyttede forskningsaktiviteter.
9. Reguleringsmyndighetene skal overvåke flaskehalshåndteringen i nasjonale gasstransmisjonsnett, herunder overføringsforbindelser, og gjennomføringen av reglene for flaskehalshåndtering. For dette formålet skal operatørene av transmisjonsnettene eller markedsoperatørene framlegge sine regler for flaskehalshåndtering, herunder kapasitetstildeling, for de nasjonale reguleringsmyndighetene. Nasjonale reguleringsmyndigheter kan kreve at disse reglene endres.
10. Reguleringsmyndighetene skal ha myndighet til å kreve at operatører av lagringsanlegg og transmisjonsnett, LNG-anlegg og distribusjonsnett ved behov endrer vilkårene, herunder tariffene og metodene nevnt i denne artikkel, for å sikre at de er forholdsmessige og anvendes på en ikke-diskriminerende måte. Dersom ordningen for tilgang til lagring er fastsatt i samsvar med artikkel 33 nr. 3, skal denne oppgaven ikke omfatte endring av tariffer. I tilfelle forsinkelser ved fastsettelse av transmisjons- og distribusjonstariffene skal reguleringsmyndighetene ha myndighet til å fastsette eller godkjenne midlertidige transmisjons- og distribusjonstariffer eller -metoder og til å treffe beslutning om hensiktsmessige utjevningstiltak dersom de endelige tariffene eller metodene avviker fra de midlertidige tariffene eller metodene.
11. Enhver part som har en klage mot en operatør av et lagringsanlegg eller et transmisjonsnett, LNG-anlegg eller distribusjonsnett som gjelder nevnte operatørs forpliktelser i henhold til dette direktiv, kan framsette en klage til reguleringsmyndigheten, som i egenskap av tvisteløsningsmyndighet skal treffe en beslutning innen to måneder etter at klagen er mottatt. Denne fristen kan forlenges med to måneder dersom reguleringsmyndigheten ønsker ytterligere opplysninger. Denne forlengede fristen kan forlenges ytterligere med klagers samtykke. Reguleringsmyndighetens beslutning skal ha bindende virkning med mindre og inntil den oppheves etter klage.
12. Enhver part som er berørt og har rett til å klage på en beslutning om metoder truffet i henhold til denne artikkel eller, dersom reguleringsmyndigheten har plikt til å holde samråd, om de foreslåtte tariffene eller metodene, kan senest to måneder etter at beslutningen eller forslaget til beslutning er offentliggjort, eller innen en kortere frist som medlemsstatene fastsetter, framlegge en klage for behandling. En slik klage skal ikke ha utsettende virkning.

13. Medlemsstatene skal opprette egnede og effektive ordninger for regulering, kontroll og innsyn for å hindre ethvert misbruk av en dominerende stilling, særlig på bekostning av forbrukerne, og enhver form for aggressiv atferd. I disse ordningene skal det tas hensyn til bestemmelsene i traktaten, særlig artikkel 82.

14. Medlemsstatene skal sikre at det treffes egnede tiltak, herunder reises forvaltningssak eller straffesak i samsvar med nasjonal rett, mot de ansvarlige fysiske eller juridiske personene når fortrolighetsreglene i dette direktiv ikke er overholdt.

15. Klager som nevnt i nr. 11 og 12 berører ikke klageadgangen i henhold til fellesskapsretten og nasjonal rett.

16. Reguleringsmyndigheten skal fullt ut begrunne sine beslutninger med sikte på domstolskontroll. Beslutningene skal gjøres offentlig tilgjengelige, samtidig som forretningsmessig følsomme opplysninger behandles fortrolig.

17. Medlemsstatene skal sørge for at det finnes hensiktsmessige ordninger på nasjonalt plan som gir en part som berøres av en reguleringsmyndighets beslutning, adgang til å klage til et organ som er uavhengig av de berørte partene og av enhver regjering.

Artikkel 42

Regelverk for grensekryssende forhold

1. Reguleringsmyndighetene skal rådføre seg med hverandre og ha et nært samarbeid og skal gi hverandre og Byrådet alle opplysninger som er nødvendige for at de kan utføre sine oppgaver i henhold til dette direktiv. Når det gjelder opplysninger som utveksles, skal den mottakende myndigheten sikre samme nivå av fortrolighet som opprinnelsesmyndigheten krever.

2. Reguleringsmyndighetene skal samarbeide minst på regionalt plan for å

a) fremme innføringen av driftsordninger som legger til rette for optimal forvaltning av nettet, fremmer felles gassbørser og tildeling av kapasitet over landegrensene og muliggjør et tilstrekkelig nivå av samkjøringskapasitet, herunder gjennom nye overføringsforbindelser, innenfor regionen og mellom regioner, for å skape mulighet for utvikling av reell konkurranse og forbedre forsyningssikkerheten, uten å forskjellsbehandle forsyningsselskapene i de ulike medlemsstatene,

b) samordne utviklingen av alle nettkoder for de relevante operatørene av transmisjonsnett og andre markedsdeltakere, og

c) samordne utviklingen av regler for flaskehalshåndtering.

3. Nasjonale reguleringsmyndigheter skal ha rett til å inngå samarbeidsavtaler med hverandre for å fremme samordningen av regelverket.

4. Tiltakene nevnt i nr. 2 skal ved behov utføres i nært samråd med andre relevante nasjonale myndigheter og uten at det berører deres særskilte kompetanse.

5. Kommisjonen kan vedta retningslinjer for omfanget av reguleringsmyndighetenes plikt til å samarbeide med hverandre og med Byrådet. Disse tiltakene, som har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å utfylle det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomiteé med kontroll nevnt i artikkel 51 nr. 3.

Artikkel 43

Overholdelse av retningslinjene

1. Enhver reguleringsmyndighet og Kommisjonen kan anmode om en uttalelse fra Byrådet om hvorvidt en beslutning truffet av en reguleringsmyndighet er i samsvar med retningslinjene nevnt i dette direktiv eller forordning (EF) nr. 715/2009.

2. Byrådet skal innen tre måneder etter at det har mottatt anmodningen, avgi sin uttalelse til den reguleringsmyndigheten som har anmodet om den, eller til Kommisjonen, og til den reguleringsmyndigheten som har truffet beslutningen.

3. Dersom den reguleringsmyndigheten som har truffet beslutningen, ikke etterkommer Byråets uttalelse innen fire måneder etter at den mottok uttalelsen, skal Byrådet underrette Kommisjonen om dette.

4. Enhver reguleringsmyndighet kan underrette Kommisjonen dersom den anser at en annen reguleringsmyndighets beslutning som er relevant for handelen over landegrensene, ikke er i samsvar med retningslinjene gitt i dette direktiv eller forordning (EF) nr. 715/2009, innen to måneder fra datoen for beslutningen.

5. Dersom Kommisjonen innen to måneder etter at den ble underrettet av Byrådet i samsvar med nr. 3, eller av en reguleringsmyndighet i samsvar med nr. 4 eller av eget tiltak innen tre måneder fra datoen for beslutningen, finner at det hefter alvorlig tvil ved om en beslutning truffet av en reguleringsmyndighet er i samsvar med retningslinjene omhandlet i dette direktiv eller i forordning (EF) nr. 715/2009, kan Kommisjonen beslutte å undersøke saken nærmere. I slike tilfeller skal Kommisjonen anmode reguleringsmyndigheten og partene i den saken som reguleringsmyndigheten behandler, om å framlegge sine merknader.

6. Dersom Kommisjonen beslutter å undersøke saken nærmere, skal den senest fire måneder etter at slik beslutning ble truffet, treffe en endelig beslutning om

- a) ikke å gjøre innsigelse mot reguleringsmyndighetens beslutning, eller
- b) å kreve at reguleringsmyndigheten trekker sin beslutning tilbake med begrunnelse i at retningslinjene ikke er overholdt.

7. Dersom Kommisjonen ikke har truffet beslutning om å undersøke saken nærmere eller ikke har truffet endelig beslutning innen fristene fastsatt i henholdsvis nr. 5 og 6, anses den for ikke å ha gjort innsigelse mot reguleringsmyndighetens beslutning.

8. Reguleringsmyndigheten skal etterkomme Kommisjonens beslutning om å trekke sin beslutning tilbake innen to måneder og skal underrette Kommisjonen om dette.

9. Kommisjonen kan vedta retningslinjer med nærmere regler for framgangsmåten som reguleringsmyndighetene, Byrådet og Kommisjonen skal følge for å sikre at reguleringsmyndighetenes beslutninger er i samsvar med retningslinjene omhandlet i denne artikkel. Disse tiltakene, som har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å utfylle det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll nevnt i artikkel 51 nr. 3.

Artikkel 44

Oppbevaring av opplysninger

1. Medlemsstatene skal kreve at forsyningsforetakene i minst fem år holder tilgjengelig for de nasjonale myndighetene, herunder reguleringsmyndigheten, de nasjonale konkurransemyndighetene og Kommisjonen, med henblikk på utførelsen av deres oppgaver, relevante data om alle transaksjoner knyttet til gassforsyningskontrakter og gassderivater med grossister og operatører av transmisjonsnett og av lagringsanlegg og LNG-anlegg.

2. Dataene skal omfatte nærmere opplysninger om relevante transaksjoner, så som regler om varighet, levering og oppgjør, mengde, datoer og tidspunkter for utførelse og transaksjonspriser samt midler til å identifisere den berørte grossisten, og spesifiserte opplysninger om alle uoppgjorte gassforsyningskontrakter og gassderivater.

3. Reguleringsmyndigheten kan beslutte å stille deler av disse opplysningene til rådighet for markedsdeltakerne, forutsatt at forretningsmessig følsomme opplysninger om individuelle markedsdeltakere eller individuelle transaksjoner ikke frigis. Dette nummer gjelder ikke opplysninger om finansielle instrumenter som omfattes av direktiv 2004/39/EF.

4. For å sikre ensartet anvendelse av denne artikkel kan Kommisjonen vedta retningslinjer som angir metodene og ordningene for oppbevaring av data samt form og innhold for de dataene som skal oppbevares. Disse tiltakene, som har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv ved å utfylle det, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll nevnt i artikkel 51 nr. 3.

5. Når det gjelder forsyningsforetaks transaksjoner i gassderivater med grossister og operatører av transmisjonsnett og operatører av lagrings- og LNG-anlegg, får denne artikkel anvendelse først når Kommisjonen har vedtatt retningslinjene nevnt i nr. 4.

6. Bestemmelsene i denne artikkel innfører ikke ytterligere forpliktelser for enheter som omfattes av direktiv 2004/39/EF, overfor myndighetene nevnt i nr. 1.

7. Dersom myndighetene nevnt i nr. 1 trenger tilgang til data som oppbevares av enheter som omfattes av direktiv 2004/39/EF, skal de myndighetene som er ansvarlige i henhold til nevnte direktiv, gi dem de dataene de ber om.

KAPITTEL IX

SLUTTBRUKERMARKEDER

Artikkel 45

Sluttbrukermarkeder

For å fremme utviklingen av velfungerende og oversiktlige sluttbrukermarkeder i Fellesskapet skal medlemsstatene sørge for at oppgavene og ansvarsområdene for operatører av transmisjonsnett, operatører av distribusjonsnett, forsyningsforetak og kunder, og om nødvendig andre markedsdeltakere, fastsettes med hensyn til kontraktsmessige avtaler, forpliktelser overfor kundene, regler om datautveksling og oppgjør, eiendomsrett til data og ansvar for måling.

Disse reglene skal offentliggjøres, utformes med sikte på å lette kundenes og leverandørenes tilgang til nettene og gjennomgå av reguleringsmyndighetene eller andre relevante nasjonale myndigheter.

KAPITTEL X

SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 46

Beskyttelsestiltak

1. I tilfelle en plutselig krise i energimarkedet eller dersom personers fysiske sikkerhet, innretningers eller anleggs driftssikkerhet eller nettets funksjonsevne er truet, kan en medlemsstat midlertidig treffe nødvendige beskyttelsestiltak.

2. Disse tiltakene skal i minst mulig grad forstyrre det indre markedes funksjon og skal ikke være mer omfattende enn det som er strengt nødvendig for å avhjelpe de plutselige problemene som har oppstått.

3. Den berørte medlemsstaten skal omgående underrette de øvrige medlemsstatene og Kommisjonen om slike tiltak, og Kommisjonen kan beslutte at medlemsstaten skal endre eller oppheve tiltakene dersom de virker konkurransevridende og påvirker handelen negativt i et omfang som strider mot felles interesser.

Artikkel 47

Like vilkår

1. Tiltak som medlemsstatene kan treffe i henhold til dette direktiv for å sikre like vilkår, skal være i samsvar med traktaten, særlig artikkel 30, og med Fellesskapets regelverk.

2. Tiltakene nevnt i nr. 1 skal være forholdsmessige, ikke-diskriminerende og oversiktlige. Tiltakene kan iverksettes først etter at de er meldt til og er blitt godkjent av Kommisjonen.

3. Kommisjonen skal treffe beslutning om meldingen nevnt i nr. 2 senest to måneder etter at den er mottatt. Denne fristen begynner å løpe dagen etter at fullstendige opplysninger er mottatt. Dersom Kommisjonen ikke har truffet beslutning innen fristen på to måneder, anses den for ikke å ha gjort innsigelse mot de meldte tiltakene.

Artikkel 48

Unntak i forbindelse med faste betalingsforpliktelser

1. Dersom et naturgassforetak har eller forventer å få store økonomiske og finansielle vanskeligheter på grunn av faste betalingsforpliktelser som foretaket har påtatt seg innenfor rammen av én eller flere kontrakter om kjøp av gass, kan det sende den berørte medlemsstaten eller den utpekte vedkommende myndigheten en søknad om midlertidig unntak fra bestemmelsene i artikkel 32. Søknadene skal etter medlemsstatens valg inngis for hvert enkelt tilfelle enten før eller etter at tilgang til nettet er blitt nektet. Medlemsstatene kan også la naturgassforetaket velge om det vil inngi sin søknad før eller etter at tilgang til nettet er blitt nektet. Dersom et naturgassforetak har nektet tilgang, skal søknaden inngis snarest mulig. Søknadene skal være vedlagt alle relevante opplysninger om problemets art og omfang og naturgassforetakets anstrengelser for å løse det.

Dersom det ikke finnes andre rimelige løsninger, og idet det tas hensyn til bestemmelsene i nr. 3, kan medlemsstaten eller den utpekte vedkommende myndigheten beslutte å innrømme et unntak.

2. Medlemsstaten eller den utpekte vedkommende myndigheten skal umiddelbart underrette Kommisjonen om sin beslutning om å innrømme et unntak og gi alle relevante opplysninger om unntaket. Disse opplysningene kan oversendes Kommisjonen i form av et sammendrag som gjør det mulig for Kommisjonen å treffe en velbegrunnet beslutning. Kommisjonen kan innen åtte uker etter at den mottok underretningen, anmode om at den berørte medlemsstaten eller den utpekte vedkommende myndigheten endrer eller trekker tilbake beslutningen om å innrømme unntak.

Dersom medlemsstaten eller den utpekte vedkommende myndigheten ikke etterkommer anmodningen innen fire uker, skal det snarest treffes en endelig beslutning i samsvar med framgangsmåten med rådgivende komité nevnt i artikkel 51 nr. 2.

Kommisjonen skal sørge for at forretningsmessig følsomme opplysninger behandles fortrolig.

3. Når de treffer beslutning om unntakene nevnt i nr. 1, skal medlemsstaten eller den utpekte vedkommende myndigheten og Kommisjonen særlig ta hensyn til følgende kriterier:

- a) Målet om å skape et konkurransebasert gassmarked.
- b) Nødvendigheten av å oppfylle forpliktelser til å yte offentlig tjeneste og garantere forsyningssikkerheten.
- c) Naturgassforetakets stilling på gassmarkedet og den faktiske konkurransen på dette markedet.
- d) Omfanget av de økonomiske og finansielle vanskelighetene for naturgassforetak og transmisjonsforetak eller berettigede kunder.
- e) Datoen for undertegning av og vilkårene i kontrakten eller kontraktene, herunder i hvilken grad de tar høyde for markedsendringer.
- f) De anstrengelsene som er gjort for å løse problemet.
- g) I hvilken grad foretaket da det tok på seg de aktuelle faste betalingsforpliktelsene, med rimelighet kunne ha forutsett, under hensyn til bestemmelsene i dette direktiv, at de alvorlige vanskelighetene sannsynligvis ville oppstå.
- h) I hvilken grad nettet er koplet sammen med andre nett, og graden av samvirkingsevne mellom disse nettene.
- i) De virkningene som innrømmelse av et unntak vil kunne få på den korrekte anvendelsen av dette direktiv med hensyn til et velfungerende indre marked for naturgass.

En beslutning om en anmodning om unntak som gjelder kontrakter med faste betalingsforpliktelser inngått før 4. august 2003, må ikke føre til en situasjon der det er umulig å finne alternative økonomisk levedyktige avsetningsmuligheter. Under enhver omstendighet skal det antas at det ikke foreligger alvorlige vanskeligheter så lenge salget av naturgass ikke synker til under nivået for minsteavtaksgaranti i gasskjøpskontrakter med faste betalingsforpliktelser, eller så lenge den aktuelle gasskjøpskontrakten med faste betalingsforpliktelser kan tilpasses, eller naturgassforetaket kan finne andre løsninger.

4. Naturgassforetak som ikke er innrømmet unntak som nevnt i nr. 1 i denne artikkel, skal ikke eller skal ikke lenger nekte tilgang til nettet på grunn av faste betalingsforpliktelser i henhold til en kontrakt om kjøp av gass. Medlemsstatene skal sørge for at de aktuelle bestemmelsene i artikkel 32–44 overholdes.

5. Ethvert unntak som innrømmes i henhold til bestemmelsene ovenfor, skal være behørig begrunnet. Kommisjonen skal kunngjøre beslutningen i *Den europeiske unions tidende*.

6. Kommisjonen skal innen 4. august 2008 framlegge en evalueringsrapport om erfaringene med anvendelsen av denne artikkel, slik at Europaparlamentet og Rådet i rett tid kan vurdere om den bør endres.

Artikkel 49

Markeder under oppbygging og isolerte markeder

1. Medlemsstater som ikke er direkte koplet til samkjøringsnettet til en annen medlemsstat, og som har bare én eksternt hovedleverandør, kan fravike artikkel 4, 9, 37 og/eller 38. Et forsyningsforetak med en markedsandel på over 75 prosent skal anses som hovedleverandør. Et slikt unntak utløper automatisk når minst ett av vilkårene nevnt i dette nummer ikke lenger er oppfylt. Slike unntak skal meddeles Kommisjonen.

Kypros kan fravike artikkel 4, 9, 37 og/eller 38. Et slikt unntak utløper på det tidspunktet Kypros ikke lenger kvalifiserer som isolert marked.

Artikkel 4, 9, 37 og/eller 38 gjelder ikke for Estland, Latvia og/eller Finland før en av disse medlemsstatene er direkte koplet til samkjøringsnettet i en annen medlemsstat enn Estland, Latvia, Litauen og Finland. Dette ledd berører ikke unntak i henhold til første ledd i dette nummer.

2. En medlemsstat som kvalifiserer som marked under oppbygging, og som på grunn av gjennomføringen av dette direktiv vil få store vanskeligheter, kan fravike artikkel 4 og 9, artikkel 13 nr. 1 og 3, artikkel 14 og 24, artikkel 25 nr. 5, artikkel 26, 31 og 32, artikkel 37 nr. 1 og/eller artikkel 38. Et slikt unntak utløper automatisk når medlemsstaten ikke lenger kvalifiserer som marked under oppbygging. Slike unntak skal meddeles Kommisjonen.

Kypros kan fravike artikkel 4 og 9, artikkel 13 nr. 1 og 3, artikkel 14 og 24, artikkel 25 nr. 5, artikkel 26, 31 og 32, artikkel 37 nr. 1 og/eller artikkel 38. Et slikt unntak utløper på det tidspunktet Kypros ikke lenger kvalifiserer som marked under oppbygging.

3. På den datoen unntaket nevnt i nr. 2 første ledd utløper, skal definisjonen av berettigede kunder føre til en åpning av markedet som tilsvarer minst 33 prosent av det samlede årlige gassforbruket på det nasjonale gassmarked. To år senere får artikkel 37 nr. 1 bokstav b) anvendelse, og tre år senere får artikkel 37 nr. 1 bokstav c) anvendelse. Inntil artikkel 37 nr. 1 bokstav b) får anvendelse, kan medlemsstaten nevnt i nr. 2 i denne artikkel beslutte å ikke anvende artikkel 32 når det gjelder tilleggstjenester og midlertidig lagring med sikte på regassifisering og påfølgende levering til transmisjonsnettet.

4. Dersom gjennomføring av dette direktiv vil skape store vanskeligheter i et geografisk avgrenset område i en medlemsstat, særlig med hensyn til utvikling av infrastrukturen for transmisjon og hoveddistribusjon, kan medlemsstatene for å oppmuntre til investeringer søke Kommisjonen om midlertidig unntak fra artikkel 4 og 9, artikkel 13 nr. 1 og 3, artikkel 14 og 24, artikkel 25 nr. 5, artikkel 26, 31 og 32, artikkel 37 nr. 1 og/eller artikkel 38, for å bedre situasjonen i dette området.

5. Kommisjonen kan innrømme unntak som nevnt i nr. 4, idet den særlig tar hensyn til følgende kriterier:

- Behovet for investeringer i infrastruktur som ikke vil være lønnsomme i et konkurransebasert marked.
- Omfanget av og utsiktene til avkastning på de nødvendige investeringene.
- Gassnettets størrelse og utbyggingsgrad i det aktuelle området.
- Utsiktene for det aktuelle gassmarkedet.
- Det aktuelle områdets eller den aktuelle regionens størrelse og geografiske særtrekk samt sosioøkonomiske og demografiske faktorer.

For annen gassinfrastruktur enn infrastruktur for distribusjon kan det innrømmes unntak bare dersom det ikke finnes noen gassinfrastruktur i det aktuelle området, eller dersom slik infrastruktur har vært etablert i mindre enn ti år. Det midlertidige unntaket skal ikke gjelde i mer enn ti år fra det tidspunktet gass for første gang leveres til området.

For distribusjonsinfrastruktur kan det innrømmes unntak for et tidsrom som ikke overskrider 20 år fra det tidspunktet gass for første gang leveres gjennom nevnte infrastruktur i området.

6. Artikkel 9 får ikke anvendelse for Kypros, Luxembourg og Malta.

7. Kommisjonen skal underrette medlemsstatene om søknader inngitt i henhold til nr. 4 før den treffer beslutning i samsvar med nr. 5, idet den tar hensyn til kravet om fortløpig behandling. Nevnte beslutning samt unntakene nevnt i nr. 1 og 2 skal kunngjøres i *Den europeiske unions tidende*.

8. Hellas kan fravike artikkel 4, 24, 25, 26, 32, 37 og/eller 38 i dette direktiv for de geografiske områdene og tidsrommene som er angitt i tillatelser utstedt av Hellas før 15. mars 2002 og i samsvar med direktiv 98/30/EF, for utvikling av og enerett til bruk av distribusjonsnett i visse geografiske områder.

Artikkel 50

Ny gjennomgåelse

Dersom Kommisjonen på bakgrunn av konklusjonen i rapporten nevnt i artikkel 52 nr. 6 fastslår – på grunn av måten det faktisk er gitt tilgang til nett på, i en medlemsstat som har sikret full, ikke-diskriminerende og uhindret nettilgang – at visse forpliktelser som dette direktiv pålegger foretak (herunder forpliktelser som gjelder rettslig atskillelse av operatører av distribusjonsnett), ikke står i forhold til målet som er satt, kan den berørte medlemsstaten anmode Kommisjonen om et unntak fra det aktuelle kravet.

Medlemsstaten skal umiddelbart underrette Kommisjonen om anmodningen og gi alle relevante opplysninger som er nødvendige for å vise at rapportens konklusjon om at det sikres effektiv nettilgang, vil bli fastholdt.

Innen tre måneder etter at Kommisjonen er underrettet, skal den vedta en uttalelse om den berørte medlemsstatens anmodning og ved behov framlegge forslag for Europaparlamentet og Rådet om å endre de relevante bestemmelsene i dette direktiv. Kommisjonen kan i forslagene om å endre dette direktiv foreslå å frita den berørte medlemsstaten fra visse krav, forutsatt at medlemsstaten ved behov gjennomfører like effektive tiltak.

Artikkel 51

Komité

1. Kommisjonen skal bistås av en komité.
2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 3 og 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8.
3. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5a nr. 1–4 og artikkel 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8.

Artikkel 52

Rapportering

1. Kommisjonen skal overvåke og vurdere anvendelsen av dette direktiv og oversende en samlet framdriftsrapport til Europaparlamentet og Rådet første gang innen 31. desember 2004 og deretter hvert år. Framdriftsrapporten skal minst omfatte

- a) erfaringer fra og framskritt som er gjort med hensyn til å opprette et fullstendig og velfungerende indre marked for naturgass, og de hindringene som gjenstår for å oppnå dette, herunder aspekter som markedsdominans, markeds-konsentrasjon og aggressiv eller konkurransebegrensende atferd,
- b) unntakene som er innrømmet i henhold til dette direktiv, herunder gjennomføringen av unntaket nevnt i artikkel 26 nr. 4, med sikte på en mulig endring av terskelen,
- c) i hvilket omfang kravene om atskillelse og fastsettelse av tariffer i dette direktiv har bidratt til å sikre rettferdig og ikke-diskriminerende tilgang til Fellesskapets gassnett og likeverdige konkurransenivåer, så vel som hvilke økonomiske, miljømessige og sosiale konsekvenser åpningen av gassmarkedet har fått for kundene,
- d) en undersøkelse av spørsmål knyttet til nettene kapasitetsnivå og forsyningssikkerheten for naturgass i Fellesskapet, og særlig den foreliggende og planlagte balansen mellom etterspørsel og tilbud, idet det tas hensyn til den fysiske kapasiteten for utveksling mellom områder og utbyggingen av lagringsanlegg (herunder spørsmålet om forholdsmessighet i markedsreguleringen på dette feltet),
- e) at særlig oppmerksomhet vil bli rettet mot de tiltakene som treffes i medlemsstatene for å dekke perioder med uvanlig stor etterspørsel og håndtere bortfall av forsyninger fra en eller flere leverandører,
- f) en allmenn vurdering av de framskrittene som er gjort med hensyn til bilaterale forbindelser med tredjestater som produserer og eksporterer eller transporterer naturgass, herunder framskritt innenfor markedsintegrasjon, handel og tilgang til nettene i slike tredjestater,
- g) behovet for mulige harmoniseringsbestemmelser som ikke er knyttet til bestemmelsene i dette direktiv.

Framdriftsrapporten kan ved behov omfatte anbefalinger og tiltak for å motvirke de negative virkningene av markedsdominans og markeds-konsentrasjon.

I rapporten kan Kommisjonen, i samråd med ENTSO for gass, også vurdere muligheten for at operatørene av transmisjonsnett oppretter en felles europeisk operatør av transmisjonsnett.

2. Hvert annet år skal framdriftsrapporten nevnt i nr. 1 også omfatte en analyse av de ulike tiltakene som er truffet i medlemsstatene for å oppfylle forpliktelsene til å yte offentlig tjeneste, sammen med en undersøkelse av hvor effektive disse tiltakene er, særlig hvordan de påvirker konkurransen i gassmarkedet. Ved behov kan rapporten omfatte anbefalinger om tiltak som kan treffes på nasjonalt plan for å oppnå høy kvalitet på offentlige tjenester, eller tiltak for å hindre utestenging fra markedet.

3. Kommisjonen skal innen 3. mars 2013 som del av den generelle gjennomgåelsen legge fram for Europaparlamentet og Rådet en detaljert særskilt rapport som viser i hvilken utstrekning kravene om rettslig atskillelse i henhold til kapittel IV har medvirket til å sikre operatørene av transmisjonsnett fullstendig og reell uavhengighet, med effektiv rettslig atskillelse som rettesnor.

4. I forbindelse med sin vurdering i henhold til nr. 3 skal Kommisjonen særlig ta hensyn til følgende kriterier: rettferdig og ikke-diskriminerende tilgang til nettet, effektiv regulering, utvikling av nettet for å oppfylle markedets behov, investeringsinsentiver som ikke er konkurransevridende, utvikling av samkjøringsinfrastruktur, effektiv konkurranse på Fellesskapets energimarkeder og forsyningsikkerhet i Fellesskapet.

5. Ved behov, og særlig dersom den detaljerte særskilte rapporten nevnt i nr. 3 fastslår at vilkårene nevnt i nr. 4 ikke er sikret i praksis, skal Kommisjonen legge fram forslag for Europaparlamentet og Rådet for å sikre operatørene av transmisjonsnett fullstendig og faktisk uavhengighet innen 3. mars 2014.

6. Kommisjonen skal senest 1. januar 2006 oversende Europaparlamentet og Rådet en detaljert rapport om de framskrittene som er gjort med hensyn til å opprette det indre marked for naturgass. Rapporten skal særlig redegjøre for

- om det foreligger ikke-diskriminerende nettilgang,
- om reguleringen er effektiv,
- utviklingen av samkjøringsinfrastruktur, vilkårene for transitt samt forsyningsikkerheten i Fellesskapet,
- i hvilket omfang små bedrifter og privatkunder får fullt utbytte av markedsåpningen, særlig med hensyn til kvaliteten på offentlige tjenester,
- i hvilket omfang markedene i praksis er åpne for reell konkurranse, herunder aspekter som markedsdominans, markedskonsentrasjon og aggressiv eller konkurransebegrensende atferd,
- i hvilket omfang kunder faktisk bytter leverandør og reforhandler tariffer,

- prisutvikling, herunder forsyningspriser, i forhold til graden av markedsåpning,
- hvorvidt tredjemann har effektiv og ikke-diskriminerende tilgang til å lagre gass når dette av tekniske og/eller økonomisk hensyn er nødvendig for å gi effektiv tilgang til nettet,
- erfaringene fra anvendelsen av dette direktiv med hensyn til den faktiske uavhengigheten til nettoperatører i vertikalt integrerte foretak, og hvorvidt det er utviklet andre tiltak i tillegg til funksjonell uavhengighet og regnskapsmessig atskillelse som har virkninger som tilsvarer rettslig atskillelse.

Ved behov skal Kommisjonen framlegge forslag for Europaparlamentet og Rådet, særlig med sikte på å sikre høy kvalitet på offentlige tjenester.

Ved behov skal Kommisjonen framlegge forslag for Europaparlamentet og Rådet, særlig med sikte på å sikre fullstendig og faktisk uavhengighet for operatører av distribusjonsnett før 1. juli 2007. Ved behov skal disse forslagene i samsvar med konkurranseregulverket også gjelde tiltak knyttet til markedsdominans, markedskonsentrasjon og aggressiv eller konkurransebegrensende atferd.

Artikkel 53

Oppheving

Direktiv 2003/55/EF oppheves med virkning fra 3. mars 2011, uten at dette berører medlemsstatenes forpliktelser når det gjelder fristene for innarbeiding og anvendelse av nevnte direktiv. Henvisninger til det opphevede direktivet skal forstås som henvisninger til dette direktiv og leses som angitt i sammenligningstabellen i vedlegg II.

Artikkel 54

Innarbeiding i nasjonal rett

1. Medlemsstatene skal innen 3. mars 2011 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

De skal anvende tiltakene fra 3. mars 2011, med unntak av artikkel 11, som de skal anvende fra 3. mars 2013.

Når disse bestemmelsene vedtas av medlemsstatene, skal de inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommissjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelsene som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 55

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den 20. dagen etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 56

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel 13. juli 2009.

For Europaparlamentet

H.-G. PÖTTERING

President

For Rådet

E. ERLANDSSON

Formann

VEDLEGG I

FORBRUKERVERNTILTAK

1. Uten at fellesskapsreglene for forbrukervern berøres, særlig europaparlaments- og rådsdirektiv 97/7/EF av 20. mai 1997 om forbrukervern ved fjernsalgsavtaler⁽¹⁾ og rådsdirektiv 93/13/EØF av 5. april 1993 om urimelige vilkår i forbrukeravtaler⁽²⁾, skal tiltakene nevnt i artikkel 3 sikre at kundene
- a) har rett til en kontrakt med sin gassleverandør der følgende angis:
- leverandørens navn og adresse,
 - hvilke tjenester som ytes, kvalitetsnivået på tjenestene samt tidspunkt for første tilkøpling,
 - hvilke vedlikeholdstjenester som ytes,
 - på hvilken måte ajourførte opplysninger om alle gjeldende tariffer og vedlikeholdskostnader kan innhentes,
 - kontraktens varighet, vilkårene for fornyelse og avslutning av tjenestene og kontrakten samt hvorvidt det er mulig å si opp kontrakten uten kostnader,
 - eventuell erstatning eller tilbakebetaling dersom tjenestene ikke har den kvaliteten som er angitt i kontrakten, herunder ukorrekt eller forsinket fakturering,
 - hvordan framgangsmåten for tvisteløsning iverksettes i samsvar med bokstav f), og
 - opplysninger knyttet til forbrukerrettigheter, herunder klagebehandling og alle opplysninger nevnt i denne bokstav, tydelig angitt på faktura eller naturgassforetakets nettsted;
- vilkårene skal være rettfærdige og kjent på forhånd; under alle omstendigheter skal disse opplysningene framlegges før kontrakten inngås eller bekreftes; dersom kontraktene inngås gjennom mellommenn, skal opplysningene omhandlet i denne bokstav også framlegges før kontrakten inngås,
- b) underrettes i god tid om eventuelle planer om endring av kontraktsvilkårene og om sin rett til å heve kontrakten når underretningen er gitt; tjenesteleverandørene skal underrette sine kunder direkte om eventuelle prisøkninger på en oversiktlig og forståelig måte, i god tid og ikke senere enn én vanlig faktureringsperiode etter at økningen trer i kraft; medlemsstatene skal sikre at kundene har rett til å heve kontrakten dersom de ikke godtar de nye vilkårene som gassleverandøren har underrettet dem om,
- c) får klare og tydelige opplysninger om gjeldende priser og tariffer og om standardvilkår for tilgang til og bruk av gasstjenester,
- d) tilbys et bredt utvalg av betalingsmåter som ikke innebærer utilbørlig forskjellsbehandling mellom kunder; ordninger for forskuddsbetaling skal være rettfærdige og i tilfredsstillende grad gjenspeile forbruket; eventuelle forskjeller i vilkår skal gjenspeile leverandørens kostnader ved bruk av de ulike betalingsordningene; allmenne vilkår skal være rettfærdige og oversiktlige; de skal gis på et klart og forståelig språk og skal ikke inneholde hindringer for utøvelsen av forbrukernes rettigheter som ikke er kjent i avtalen, for eksempel unødige omfattende avtaledokumenter; kundene skal beskyttes mot urimelige eller villedende salgsmetoder,
- e) ikke må betale for å bytte leverandør,
- f) nyter godt av oversiktlige, enkle og billige framgangsmåter for behandling av kundeklager; særlig skal alle kunder ha rett til tjenester og klagebehandling av god kvalitet fra gassleverandøren; slike framgangsmåter for utenrettslig tvisteløsning skal gjøre det mulig å løse tvister rettfærdig og hurtig, fortrinnsvis innen tre måneder, og skal, når det er berettiget, omfatte bestemmelser om en refusjons- og/eller erstatningsordning; når det er mulig, bør de være i tråd med prinsippene fastsatt i kommisjonsrekommendasjon 98/257/EF av 30. mars 1998 om de prinsipper som får anvendelse på organer med ansvar for utenrettslig løsning av forbrukertvister⁽³⁾,

⁽¹⁾ EFT L 144 av 4.6.1997, s. 19.

⁽²⁾ EFT L 95 av 21.4.1993, s. 29.

⁽³⁾ EFT L 115 av 17.4.1998, s. 31.

- g) som er koplet til et gassnett, underrettes om sin rett til å bli forsynt, i henhold til gjeldende nasjonal lovgivning, med naturgass av en bestemt kvalitet til en rimelig pris,
 - h) har tilgang til sine forbruksdata og mulighet til, etter uttrykkelig avtale og uten kostnad, å gi ethvert registrert forsyningsforetak tilgang til sine måledata; den parten som har ansvar for håndtering av dataene, skal være forpliktet til å gi ut disse dataene til foretaket; medlemsstatene skal fastsette et format for dataene og en framgangsmåte for å gi leverandører og forbrukere tilgang til dataene; kundene skal ikke ilegges ytterligere kostnader for denne tjenesten,
 - i) får fullstendige opplysninger om sitt faktiske gassforbruk og sine faktiske kostnader tilstrekkelig hyppig til at de kan regulere sitt gassforbruk; opplysningene skal gis innen rimelig tid på grunnlag av kapasiteten i kundens måleutstyr; det skal tas behørig hensyn til kostnadseffektiviteten ved slike tiltak; kundene skal ikke ilegges ytterligere kostnader for denne tjenesten,
 - j) mottar sluttavregning etter hvert bytte av naturgassleverandør senest seks uker etter at leverandørbyttet har funnet sted.
2. Medlemsstatene skal sikre at gjennomføringen av intelligente målesystemer bidrar til at forbrukerne deltar aktivt på gassforsyningsmarkedet. Gjennomføringen av slike målesystemer kan bli gjenstand for en økonomisk vurdering av alle de langsiktige kostnadene og fordelene for markedet og den enkelte forbruker eller en vurdering av hvilken form for intelligent målesystem som vil være økonomisk fornuftig og kostnadseffektiv, og hvilken tidsfrist som er realistisk for distribusjon av disse.

En slik vurdering skal gjøres innen 3. september 2012.

På grunnlag av denne vurderingen skal medlemsstatene eller enhver vedkommende myndighet som de utpeker, utarbeide en tidsplan med et mål for gjennomføringen av intelligente målesystemer.

Medlemsstatene eller enhver vedkommende myndighet som de utpeker, skal sikre at målesystemene som skal tas i bruk på deres territorier, er samvirkende, og skal ta behørig hensyn til hensiktsmessige standarder og beste praksis samt betydningen av at det utvikles et indre marked for naturgass.

—————

VEDLEGG II

SAMMENLIGNINGSTABELL

Direktiv 2003/55/EF	Dette direktiv
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikkel 2	Artikkel 2
Artikkel 3	Artikkel 3
Artikkel 4	Artikkel 4
Artikkel 5	Artikkel 5
—	Artikkel 6
—	Artikkel 7
Artikkel 6	Artikkel 8
Artikkel 9	Artikkel 9
Artikkel 7	Artikkel 10
—	Artikkel 11
Artikkel 7	Artikkel 12
Artikkel 8	Artikkel 13
—	Artikkel 14
—	Artikkel 15
Artikkel 10	Artikkel 16
—	Artikkel 17
—	Artikkel 18
—	Artikkel 19
—	Artikkel 20
—	Artikkel 21
—	Artikkel 22
—	Artikkel 23
Artikkel 11	Artikkel 24
Artikkel 12	Artikkel 25
Artikkel 13	Artikkel 26
Artikkel 14	Artikkel 27
Artikkel 15	Artikkel 29
Artikkel 16	Artikkel 30
Artikkel 17	Artikkel 31
Artikkel 18	Artikkel 32
Artikkel 19	Artikkel 33
Artikkel 20	Artikkel 34
Artikkel 21	Artikkel 35
Artikkel 22	Artikkel 36
Artikkel 23	Artikkel 37
Artikkel 24	Artikkel 38
Artikkel 25 nr. 1 (første og annet punktum)	Artikkel 39
—	Artikkel 40

Direktiv 2003/55/EF	Dette direktiv
Artikkel 25 (resten)	Artikkel 41
—	Artikkel 42
—	Artikkel 43
—	Artikkel 44
—	Artikkel 45
Artikkel 26	Artikkel 46
—	Artikkel 47
Artikkel 27	Artikkel 48
Artikkel 28	Artikkel 49
Artikkel 29	Artikkel 50
Artikkel 30	Artikkel 51
Artikkel 31	Artikkel 52
Artikkel 32	Artikkel 53
Artikkel 33	Artikkel 54
Artikkel 34	Artikkel 55
Artikkel 35	Artikkel 56
Vedlegg A	Vedlegg I